

ZAVIČAJ

narodne novine

BROJ 88

JUL - AVGUST 2009.

GODINA DEVETA

**HERBERT TUMPEL:
POVERENJE KOJE TRAJE**

MALIŠA ILIĆ VOJVODA

U svakodnevničici čoveku ne padaju napamet tužne misli. I još potresnije bude kada vam jave „od posledica infarkta danas je umro naš Mališa“. Šok neverica. Provera, nada da je greška u pitanju i surova, neumitna istina je potvrđena. Teško je poverovati, da onakva energija i dobrota može utihnuti. Da onako divan čovek i pregalac više neće biti sa nama. Ta pokretačka snaga, koja je neprekidno vukla napred, sa jednim ciljem da srpskom narodu u dijaspori bude bolje, da deca ne zaborave svoje korene i da rodnom kraju pomogne. Teško je poverovati da vam je umro prijatelj kod koga ste neki dan bili na slavi. Teško je poverovati da

KOMEMORATIVNA SEDNICA U AJZENŠTATU

Predstavnici srpskih klubova iz svih austrijskih pokrajina, Ambasade Srbije, Srpske pravoslavne crkve i brojnih austrijskih institucija u prostorijama Radničke komore Burgendlanda u Ajzenštatu odali su počast Mališi Iliću.

Sala u kojoj je održana komemorativna sednica bila je mala da primi sve one koji su došli da isprate Ilića.

Predsednik Zajednice srpskih klubova u Beču Borislav Kapetanović je vidno potresen rekao da je u je posebno teško da govorjer je sa Mališom gotovo do juče delio želje, planove i ciljeve.

Predsednik Zajednice srpskih klubova u Beču Borislav Kapetanović je vidno potresen rekao da je u je posebno teško da govorjer je sa Mališom gotovo do juče delio želje, planove i ciljeve.

Teško je u ovakvoj prilici govoriti o čoveku, o prijatelju sa kojim sam do samo pre nekoliko dana delio želje, planove i snove. Teško je pomiriti se sa činjenicom da ga više

nema i da ga danas pratimo na poslednji put. Reči su slabe da iskažu tugu svih ljudi koji su ga poznavali, koji su sa njim sarađivali i koji su mu bili bliski. Naš Mališa je, nasuprot svom imenu, bio veliki i častan čovek koji je umeo da sabere, pomiri, posavetuje i razume ono što mnogi ne

bi mogli. Odlikovala ga je iskrenost, velika emotivnost, izuzetno poštjenje i sposobnost da voli ljude. Zbog svega toga je bio poštovan i voljen, pa mislim da nema čoveka koji tokom proteklih dana nije rekao – Mališa je bio dobar čovek!

Mališa je imao velike želje i planove za srpska udruženja u Austriji. Zvezda vodilja bila mu je srpsko zajedništvo, razumevanje i tolerancija. Smatrao je da samo tako srpska zajednica može da se nametne kao uvažavani partner institucijama u matici i u Austriji. Gradio je mostove od prijateljstva, uvek naglašavajući da je to neophodno zbog mladih

ZAVIČAJ

Mališa Ilić je rođen 12. aprila 1965. u selu Lipovica, opština Despotovac u Srbiji, gde je proveo prve dane detinjstva i završio prvi deo školovanja. Od 1980. živi u Austriji, gde je završio grafičarski zanat i počeo da radi u austrijskoj industriji koverata. Punih 27 godina je proveo u istoj firmi, što je retkost i što govori o tome koliko je bio vredan i pouzdan čovek i radnik.

Mališa nije bio samo dobar suprug, otac, sin i brat, nije bio samo vredan radnik. Bio je čovek svestran potrebe i obaveze Srba u Austriji da neguju i očuvaju nacionalni i kulturni identitet. Zato je 1998. osnovao srpski klub „Resavac“, u kojem su se okupili brojni Srbi iz pokrajine Burgenland. Pokazao se kao dobar inicijator i organizator kulturnih i sportskih programa, naročito se baveći decem i omladiniom. Uvek se vodio željom da pomogne njihovu integraciju u austrijsko društvo, ali da istovremeno, koliko god je to moguće, uspori talas asimilacije koji je bivao sve snažniji.

Mališini saradnici su prepoznali njegovu iskrenost i veliki entuzijazam, pa su ga 2001. godine izabrali za predsednika Zajednice srpskih klubova Donje Austrije i Burgenlanda, gde je do 2003. postizao zapažene rezultate. Međutim, i na čelu krovne organizacije Srba u Austriji osećala se potreba za energijom i snagom čoveka, kakav je bio Mališa, pa je 2004. godine izabran za predsednika Saveza Srba u Austriji, a na toj funkciji ga je, već u trećem mandatu, zatekla iznenadna smrt.

naraštaja. Želeo je da se na jesen dostojanstveno proslavi 30 godina postojanja Saveza Srba u Austriji, sa nadom da će do sledećeg jubileja u Beču postojati Srpska kuća i gimnazija.

Nakon što je došao na čelo Saveza Srba, Mališa je koristio svaki slobodan trenutak da obide klubove i udruženja u celoj Austriji. Bio je ponosan na svaki uspeh nekog od 72 kluba, koliko ih je u našoj krovnoj organizaciji. U pokrajini Burgenland organizovao je brojne kulturne, obrazovne i sportske manifestacije i bio je uvek dobar domaćin. Ljudi su mu darivali poverenje, a on je znao da ga opravda i da uzvratiti na najlepši način. Mališu su cenili i predstavnici austrijskih institucija sa kojima godinama sarađujemo, a ovim putem ja se svim našim prijateljima zahvaljujem na izrazima saučešća koja su uputili.

Kad god je razgovarao sa predstvincima institucija iz Srbije,

naglašavao je da srpskoj deci u dijaspori treba omogućiti da uče srpski, cirilicu i da se upoznaju sa tradicijom našeg naroda. Bio je patriota u najlepšem smislu te reči, sa puno ljubavi za sopstvene korene i matičnu državu, ali je istovremeno bio otvoren za različitosti koje je poštovao.

Mališa danas odlazi od nas, a meni je pripala teška dužnost da se u ime Saveza Srba u Austriji oprostim od njega. Sa velikim bolom pratimo ga u Srbiju, koju je iznad svega voleo. U redovima srpskih organizacija u Austriji ostaje velika praznina, a mi, njegovi saradnici ostajemo siromašniji za izuzetnog prijatelja i saradnika. Ostajemo sa velikom obavezom da dostignemo njegove ciljeve i ostvarimo ono čemu je Mališa stremio. Njegove ideje biće naši putokazi koje ćemo slediti i sprovoditi. Obećavam da ga nećemo izneveriti!

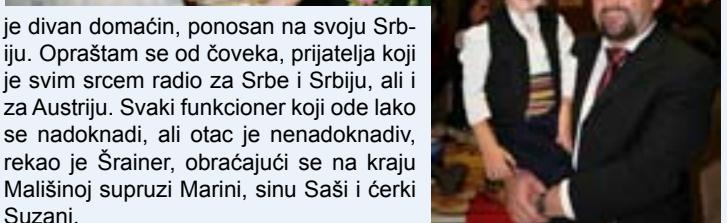
Dragi naš Mališa, Vojvodo, srpski sine od Resave ravne, hvala ti za sve protekle godine zajedničkog rada. Hvala ti što si znao da oprostiš i kad smo te nekad naljutili i da uvek ostaneš čovek za primer. Hvala ti za prijateljstvo koje si nam pružio i za osećaj ponosa koji danas, uprkos bolu, osećamo što si bio sa nama, rekao je Kapetanović opraštajući se od Mališe Ilića.

Ervin Rajner, predstavnik Gornjeg doma austrijskog parlamenta, zahvalio se Iliću u ime Republike Austrije i pokrajine Burgenland na dugogodišnjoj saradnji. Predsednik Radničke komore Burgendlanda Alfred Šrajner je veoma emotivno govorio o Mališi Iliću, čije je gost bio prošle godine u Despotovcu. Na angažovanju i doprinosenju zajedničkom životu zahvalio se i gradonačelnik Štajnbruna Klaus Mezgolic

Komemoraciji su prisustvovali i prototjednik stavrofor Đorđe Knežević, predsednik Sindikata pokrajine Burgenland Gerhard Mihalic, Jozef Valner iz Radničke komore Beča, Franciska Buc iz Socijaldemokratske strane Beča (SP) kao i Peter Florianšić i Nedeljko Bilalić, zamenik predsednika 15. bečke opštine.

Tužnom skupu obratio se i Alfred Šrainer, predsednik Radničke komore Burgenlanda, koji je sa puno emocija govorio o Mališi Iliću, sa kojim je godinama sarađivao, pa čak postao i prijatelj.

Mališa je Srbe u Austriji predstavljao na najvišem nivou u susretima sa predsednikom države, kancelarom i drugim zvaničnicima. Bio je čovek koji je svakom poslu prilazio sa puno emocija i snage, sve što je radio za Srbe doživljavao je kao životni zadatak. On je gradio mostove između mlade srpske generacije, rođene u Austriji, sa sopstvenim korenima, bio je čovek koji se iskreno borio za svoju kulturu i narod. Bio sam u Despotovcu njegov gost i bio

RESAVA JE IZGUBILA VELIKOG ČOVEKA

U sredu, 29. jula u sali Narodne biblioteke „Resavska škola“ u Despotovcu održana je komemorativna sednica povodom iznenadne smrti Mališe Ilića, predsednika Saveza Srba u Austriji. U ime opštine Despotovac komemorativnom skupu obratio se Ljubiša Dobrosavljević, zamenik predsednika opštine, koji je tom prilikom između ostalog rekao:

Danas imam jednu od najtežih i najtužnijih dužnosti od kako se bavim javnim poslom, da u ime rukovodstva i građana opštine Despotovac, u ovom teškom trenutku, kažem nekoi-ko reči o našem pokojnom prijatelju i sugrađaninu Mališi Iliću -Vojvodi.

U deceniji koja je za nama, za sve nas u opštini Despotovac Mališa Ilić je bio ambasador naše Resave u Austriji. Srpski klub „Resavac“ čiji je on osnivač je bio pravi resavski konzulat, mesto u kojem su se prijatno osećali i rado navraćali ljudi ne samo iz našeg kraja već i cele Srbije, koji žive i rade u Austriji.

Neposredan, komunikativan, pažljiv, pozrtovan, a istovremeno energičan i preduzimljiv je bio i Mališa Ilić, a to su odlike samo velikih ljudi.

Nadimak „Vojvoda“ je proistekao baš iz tih osobina, a on je voljom blizu 300.000 Srba, koliko ih danas ima u Austriji, to zista i bio.

Smrt ga je zatekla na mestu predsednika Saveza Srba u Austriji i suoovo prekinula velike planove i ideje koje je on imao..

Nesobično se žrtvujući i unoseći ogromnu energiju u sve što je radio, sa velikim uspehom je organizovao veliki broj kulturnih, sportskih i zabavnih programa, boreći se za sabornost naših ljudi i trudeći se da mladi ne zaborave jezik, kulturu i običaje Srbije.

Na svečanosti povodom „Dana opštine Despotovac“, 16. juna ove godine, srpskom klubu „Resavac“ je prevashodno zaslugom Mališe Ilića, uručena Zlatna plaketa za nemerljiv doprinos na očuvanju Srpskog i pomoći opštini Despotovac u uspostavljanju poslovnih i drugih bliskih

vezu sa našim ljudima i predstavnicima austijske pokrajine Burgerland.

Zbog svega što je učinio iskreno tugujemo svi koji smo ga znali. Svakako, najviše bola i tuge trpe njegovi najbliži i njima bih uz iskreno

saučešće uputio i molbu da zbog Mališe nastave tamo gde je Vojvoda stao i da ostvare snove svog oca, supruga, brata i sina, na koga istinski mogu biti ponosni.

Opraštajući se od Mališe, u ime rukovodstva opštine Despotovac, obećavam da ćemo učiniti sve da on njegovo delo ne budu zaboravljeni od ljudi ovoga kraja.

DOSTOJANSTVENI ISPRAĆAJ

Despotovac prelepi gradić Resave, bio je preposlednjeg dana jula, na Ognjenu Mariju, verovatno najtužniji. Veliki broj naših ljudi, rođaka, prijatelja, saradnika i poštovača, predstavnika lokalne vlasti i Ministarstva za dijasporu, došao je iz svih krajeva Srbije i Austrije da se poslednji put oprosti od njihovog Mališe. U kući Ilićevih opšti muk. Bol i neverica titraju u vazduhu. Pogledi se sretnu i sve govore. Reči su suvišne. Tuga je na licima svih prisutnih. I beskonačna tišina. Pristižu ljudi, suze naviru, čute i čekaju da počne neumitna ceremonija, koja će ih definitivno rastaviti od čoveka koga su voleli, poštivali, cenili njegov rad, družili se snjim, bili prijatelji, razgovorali i ružnu reč nisu pritom izustili.

Mališa Ilić Vojvoda je upravo takav bio. Harizmatičan, pravdoljubiv i nikada nije bio zlopamtilo. Pa i kada bi ga povredili, nije želeo da ostane senka, prelazio je širokim osmeh preko, nesporazuma. Tražio rešenje išao dalje.

Zadatak koji je nosio i izvršavao tražio je mnogo i mnogo je davao.

Mališa je da o sebe.

Tužna, duga koloma krenula je kroz grad do večnog počivališta. Ljudi su zastajali dok kolona prođe, automobilisti su čekali puni poštovanja. Osećali su da pored njih poslednji put prolazi neko njihov, neko ko je zaslužio ovoliki broj najbližih da budu danas poslednji put s njim.

Ostala je humka, prekrivena cvećem. Humka koja je zadržala, telesno, ali osmeh Mališin je pošao sa svima koji su tog dana bili na ispraćaju. Osmeh čoveka koji je voleo život i ljude, a najviše svoje srpske korene. Poštovao je tuđe, a borio se da i drugi cene Srbu. Zato će taj nezaboravni osmeh biti slika Mališina, sam Mališa, koji će nas uvek opominjati da istrajemo u svemu što radimo, naročito u onim poslovima koji su usmereni na očuvanje dostojarstva i trajanja jednog naroda. Srpskog naroda.

Sahrani su prisustvovali Vukman Krivokuć pomoćnik ministra za dijasporu, čelnici lokalne samouprave u Despotovcu i brojni predstavnici srpskih klubova i udruženja u Austriji.

KO POPLOČA SVOJ ŽIVOTNI PUT VRLINAMA ZASLUŽUJE TRAJNO SEĆANJE SRODNIKA, SARADNIKA I SAVREMENIKA. MALIŠA ILIĆ, PREDSEDNIK SAVEZA SRBA U AUSTRIJI I VEOMA AGILNI SARADNIK MINISTARSTVA ZA DIJASPORU REPUBLIKE SRBIJE JE UPRAVO SVOJIM RADOM OSTAVIO TRAJAN TRAG.

MINISTARSTVO ZA DIJASPORU NENADOKNADI VI GUBITAK NJEGOVOM PRERANOM SMRĆU OSTAJE USKRAĆENO ZA SJAJNOG SARADNIKA, JOŠ JEDNOM SE PRIDRUŽUJE SAUČEŠĆU PORODICE I ZADRŽAVA TRAJNO SEĆANJE NA MALIŠIN RAD.

MINISTARSTVO ZA DIJASPORU REPUBLIKE SRBIJE

Među prvima porodicu Ilić duboko saučešće pismenim putem je izjavio ambasador Srbije u Austriji, Dragan Velikić sa saradnicima, uz napomenu da stoje na raspolaganju 24 sata za sve što mogu da pomognu. Pismo je Mališinoj porodici uputio i Srđan Srećković, ministar za dijasporu u Vladi Republike Srbije.

-Veoma nas je pogodila vest o iznenadnoj smrti našeg dragog saradnika i prijatelja Mališe Ilića. Njegovim odlaskom izgubili smo pouzdanog partnera u ostvarivanju zajedničkih ciljeva, u očuvanju nacionalnog identiteta Srba u Austriji i još čvršćim povezivanju sa maticom, navodi se, između ostalog, u

pismu ministra Srećkovića.

Na vest o smrti čelnika Saveza Srba oglasili su se i mnogi austrijski političari, koji su tokom poslednjih godina sa njim kontaktirali

i sarađivali, što su objavili mediji u Austriji.

-Sa Ilićem i Savezom Srba uvek su me povezivali dobri lični odnosi. Njegova smrt je velika tragedija za njegovu porodicu, sve prijatelje i srpsku zajednicu. Savez Srba u oktobru slavi 30 godina postojanja i obeležavanje tog uspeha je nezamislivo bez Ilićevog angažovanja i prisustva, kaže se u saopštenju državnog sekretara za finansije u austrijskoj vladi, Andreasa Šidera.

Saučešće austrijskim Srbima i porodici Mališe Ilića poslao je poslanik u bečkoj vladi, član Narodne partije Austrije Norbert Valter, kao i Herbert Tumpel, predsednik Radničke komore Austrije.

-Ilić je živeo od 1980. godine u Austriji i svojim angažovanjem i ličnošću je beskrajno mnogo doprineo integraciji srpskih kolega u Austriji. Njegova iznenadna smrt je teški gubitak, napisao je Tumpel.

Ministarka za integracije u bečkoj vladi, Sandra Frauenberger, napisala je da je vest o iznenadnoj smrti Mališe Ilića veoma pogodila.

-Više puta sam se sretala sa njim i doživljavala sam ga kao veoma angažovanog saborca za integraciju. Bio nam je ovde važan partner i njegovo veliko angažovanje, kao i mišljenje, uvažavano je u gradskim strukturama, istakla je gospođa Frauenberger, izražavajući iskreno saučešće Ilićevoj porodici i srpskoj zajednici zbog velikog gubitka.

Izraze saučešća uputili su i funkcioneri Socijaldemokratske

partije Austrije Franciska Puc i Petera Florijančić, predstavnici bečke policije i srpskih organizacija iz raznih delova sveta. Mališinu porodicu poslednjih dana posećuju sportisti, kulturni poslenici i članovi klubova sa kojima je tokom dugog niza godina sarađivao.

Boban Đurić: Zajednica srpskih klubova u Forarlbergu izražava duboko saučešće sa porodicom Mališe Ilića. - Iznenadna smrt nam je odnela jednog velikog borca za srpstvo u Austriji, kojeg ćemo i mi u najsevernijoj pokrajini pamtitи samo po dobrom. On je mnogo učinio za naše klubove širom Austrije i pomogao je svakom klubu u sprečavanju asimilacije dece i očuvanju kulture i tradicije srpskog naroda daleko od otadžbine.

Srđan Stokić, predsednik sportskog društva "Srbija 08" iz Beča - Sa velikom tugom primio sam vest o smrti Vojvode, čoveka koji je puno uradio za Srbe i srpsvo u Austriji. Ne mogu još da verujem, jer je samo pre nekoliko nedelja Mališa bio sa nama na Radničkim sportskim igrama. On

je svaki slobodni trenutak, često zanemarujući sve ostalo, provodio u aktivnostima na dobrobit Srba. Nesebično se zalagao za dobrobit sunarodnika, ulažući, kako se ispostavilo, čak svoj život.

- Potreseni smo. Izgubili smo velikog prijatelja i radnika u realizaciji zajedničkih ciljeva na dobrobit Srba - ističe sekretar "Jedinstva" Darko Miloradović koji je među prvima obišao ožalošćenu porodicu.

Ambasador Srbije u Austriji

Dragan Velikić uputio je telegram saučešća porodici Mališe Ilića u kojem je izrazio nevericu i duboko žaljenje za čovekom sa kojim se skoro družio. On je istakao da je Ilićeva smrt nenadoknadiv gubi-

**PONOSNI SMO NA SVE ŠTO SI URADIO ZA OPŠTINU DESPOTOVAC. PONOSNI
SMO ŠTO SI BIO NAŠ SUGRAĐANIN KOGA SU CENILI SVI SRBI U RASEJANJU.
TVOJ ODLAZAK JE VELIKI GUBITAK ZA NAS, ALI PUTEVI SARADNJE KOJE SI
TRASIRAO OSTAĆE ZAUVEK.**

SKUPŠTINA OPŠTINE DESPOTOVAC

MALIŠI ILIĆU VOJVODI, PREDSEDNIKU SAVEZA SRBA, VELIKOM PRIJATELJU KRAJINACA KOJI ŽIVE I RADE U AUSTRIJI I POŠTOVAOCU GRAĐANA OPŠTINE NEGOTIN, POSLEDNJE HVALA ZA SVE ŠTO JE UČINIO ZA SVOJU OTADŽBINU.

SKUPŠTINA OPŠTINE NEGOTIN

tak za porodicu, ali i da će njegovim odlaskom ostati velika praznina među Srbima u Austriji.

- Sa velikim bolom i tugom primili smo vest o smrti Mališe Ilića - rekao je konzul Republike Srbije u Austriji Kosta Simonović istakavši velike Ilićeve zasluge na okupljanju Srba u Austriji i negovanju srpske kulture i običaja, kao i njegovu odličnu saradnju sa Am-

Radmila Gerov predsednik Opštine Negotin: Sa Mališom Ilićem, ja i moji saradnici sreli smo se više puta. Uvek se interesovao, koje poslove realizujemo u Opštini, o mogućnostima investiranja i drugim životnim pitanjima, koja su prvenstveno od značaja za dijasporu. Imao je puno hvale za klubove koji okupljaju ljudе iz Negotinske krajine.

basadom.

Prof. Dr Bratislav Trifunović, predsednik Skupštine opštine Despotovac: - Mališina smrt je nenaoknadiv gubitak i velika nesreća. Njegovim odlaskom, opština Despotovac je mnogo izgubila. Kao i svi naši sugrađani koji rade širom Evrope. Mališa je bio pravi ambasador Resave u Austriji, olicenje novog doba i promena kojima, praktično, svi težimo. Poslednjih sedam godina bio je glavna spona između Beča i nas, a naše delegacije su svake godine isle u zvaničnu posetu Burgenlandu. Bio je veliki čovek, domaćin, roditelj i moj veliki prijatelj čak tri decenije.

Ljubo Brajković: Moje iskreno sačešće celoj porodici Ilić, povodom prerane smrti našeg Malise.

preuzete poslove. Veliki i gostoljubiv domaćin, kako u Austriji tako i u njegovoj kući u Despotovcu.

Dejan Jović i Ljutica Janković: Neverovatno je da smo izgubili takvog saradnika i prijatelja. S njim je sve bilo lakše. Brže ste dolazili do rešenja.

Mića Pudarević i Krsta Dragotić: Bio nam je kao rođak, kao brat. Veličinu njegovog gubitka će njegovi prijatelji i saradnici tek

Srbija je izgubila jednog velikog vođu, poštenog političara i borca za ujedinjenje Srbija u dijaspori i matici. Čoveka, koji je sebe žrtvovalo za ostvarenje prava i vraćanje dostojanstva srpskom narodu. Praznina koju će ostaviti za sobom u našim srcima i našim redovima uvek će govoriti o njegovoj veličini. Srpska Zajednica u Austriji teško će naći

Milođa Milovanović: Iskreni prijatelj i predsednik koji je poštovao sve klubove. Uvek je govorio ja sam predsednik Saveza Srbija i prema svima se korektno odnosio.

Kao čovek, iskrena dobričina.

Ljubiša Fajferić: od prvog susreta s njim, ostali smo u kontaktu. Dolazio je kad god smo imali neku manifestaciju, da čuje naše probleme i da nas ohrabi u traženju

Izidor Jablanov: Izvanredan saradnik, potpuno predan izvršavanju svojih obaveza, ali izahtevan od drugih da završe

osetiti.

Milan Basarić: Svaki susret sa Mališom je bio prijatan čovek. Iskren čovek, radan i jedan od retkih koji je mogao i znao da izgura

zamenu ovom velikanu.

Ljuba Nekšojević i Jovica Stanojević: Možemo reći samo najlepše. Odlično smo sarađivali. Širio je pozitivnu energiju oko sebe i stvarao radnu atmosferu puno optimizma. Time nam je olakšavao i bodrio nas da strmimo ka višim

ciljevi u radu kluba.

Mag Borko Ivanković: Mališa je bio sjajan, neumoran čovek. Kod njega se sve znalo, iskreno i bez uvijanja. Svaki susret snim značio da nešto ima u planu i da to treba

odraditi.

Nenad Šulejić: Drago mi je što sam ga poznavao kao čoveka i što sam sarađivao s njim. Prošle godine bio sam njegov gost u Despotovcu, zajedno sa visokom austrijskom delegacijom. Neverovatno je da koliko je elana prišao toj poseti, što govorи o veliko ljubavi prema

njegovoj opštini.

Krsta Petrišorević: Bio nam je uvek drag gost u klubu. Širio je dobro raspoloženje oko sebe, imao je toliko dobrih ideja i energije da pokrene ljudе u realizaciji

planiranih poslova.

Klub "Stevan Sinđelić" iz Salcburga, koji je osnovan pre dve i po godine, Mališa je dao ime ovom klubu koji danas ima 96 članova, a predsednik Predrag Pitulić je sa nekoliko članova došao da poslednji put isprati svog predsednika, prijatelja i kuma. – Mališu jednostavno niste mogli da ne volite. Bio je veliki čovek, koji je znao osmehom da rešava probleme, da probudi elan i odagna malodušnost. Cenio je

Dragiša Vasiljević i Stanojo Petrović: Bio je izuzetan čovek, veliki radnik, uvek spremā da pomogne. Nema više najboljega među nama.

GOST ZAVIČAJA:

HERBERT TUMPEL - POVERENJE KOJE TRAJE

Jedan od najpopularnijih austrijskih zvaničnika, čovek u koga radnici imaju najviše poverenja irado viđeni gost među našim ljudima koji žive i rade u Beču je gospodine Herbert Tumpel. On se odazvao našoj molbi da nam odgovori na neka aktuelna pitanja koje se najčešće čuju među srpskim radnicima u austrijskoj prestonici, ali i širom Austrije. Herbert Tumpel je od 1997. godine predsednik Radničke komore Beča kao i Savezne Radničke komore Austrije. Završio je višu tehničku školu tekstilnog smera, a posle tega je studirao ekonomiju. Pre nego što je izabran za predsednika Radničke komore radio je u Savezu austrijskih sindikata. Herbert Tumpel i njegova Frakcija socijaldemokratskih sindikalaca imaju apsolutnu većinu od 105 poslanika u skupštini Radničke komore Beča. Skupština Radničke komore Beča je posle nedavnih izbora po treći put izabrala Herberta Tumpela za predsednika Radničke komore Beča.

Zavičaj: Radnička komora je specifična organizacija koja postoji i uspešno deluje samo u Austriji. Hoćete li još jednom istaći osnovne aktivnosti AK.

mladih i za bolje šanse žena u napredovanju na poslu. U tom smislu mi nastupamo

da li su u pitanju nove generacije mladih radnika, koje nisu zainteresovane ili pak gubljenje vere u mogućnost rešavanja elementarnih prava kao što je pravo na rad i druga prava koja iz njega proističu.

Tako je, Radnička komora je institucija koja postoji samo u Austriji. Svi radnici i radnice u našoj zemlji su automatski članovi Radničke komore. Pri tom nije bitno da li oni imaju austrijsko državljanstvo, ili ne. Mi smo tu da im se nadjemo pri ruci kad im je to potrebno. Mi se borimo da žive u pravednijem društvu. Sada je najvažnija borba protiv nezaposlenosti, za dobro obrazovanje

prema poslodavcima i vlasti. A pomažemo našim članovima i onda kada im šef ili firma u kojoj rade prave probleme. Ta pomoć se ogleda u savetima, ali i konkretnoj pomoći kada, braneći njihova prava, idemo, ako je to potrebno, za njih i na sud. Svake godine naši saradnici obave gotovo 400.000 savetovanja.

Zavičaj: Izlaznost na izbore je sve manja,

Ne mislim da je opao interes za naš rad. Za ogromnu većinu naših članova je, kako pokazuju analize posle izbora, upravo sada, u vreme ekonomske krize, veoma važno da Radnička komora ostane jaka. Oni računaju s tim da ćemo se mi boriti protiv toga da se kriza iskoristi za smanjenje plata i otpuštanje zaposlenih. Mi ćemo se potruditi da to povolenje opravdamo. Pri tom su mi posebno mlađi na srcu. Na prethodnim izborima za Radničku komoru 240.000 naših članova je prvi put imalo pravo glasa. Među njima su mlađi, ali i mnogi novi doseljenici iz inozemstva koji još uvek ne poznaju tako dobro Radničku komoru. Iskustvo nam kazuje da je učešće novih birača ispod proseka. Njima želim da uputim sledeću poruku: Mi smo tu zbog Vas, i mi se zalažemo za Vas. Jer, za mene je od velike važnosti da mlađi imaju budućnost, da steknu solidno obrazovanje i dobiju posao od kojeg će moći da žive. Kad to postignemo onda ćemo i praktično dokazati da ih mi ozbiljno shvatamo, da želimo da se i oni angažuju u društvu.

Zavičaj: Kakva je ocena izlaznosti radnika koji dolaze iz drugih etničkih celina?

Ta izlaznost je, nažalost, bila ispod naših očekivanja – mada znamo da naši

članovi sa korenima u inostranstvu imaju veliko poverenje u Radničku komoru. Mi sada želimo da poradimo na tome, kako bi njihovo učešće na sledećim izborima bilo veće. Jer ne možemo da se pomirimo sa činjenicom da, kad su izbori za Radničku komoru, neko kaže: Moj glas im ionako nije

radna mesta kao i da se poveća nadoknada u slučaju nezaposlenosti. Šanse su potrebne pre svega mladima kako bi mogli da dobiju posao u svojoj struci. Mi smo uspešni da izdejstvujemo da svi oni mlađi, koji su ostali bez učeničkog mesta u nekoj firmi, u posebnim radionicama dobiju mogućnost

i da konstatujem da se obim te pomoći smanjuje i da protiv tog smanjenja nećemo moći mnogo da učinimo. Jer, najpre moramo da obezbedimo sredstva za najvažnije aktivnosti koje se tiču svih naših članova – savetovanje, unapredjenje obazovanja, zastupanje na sudu.

potreban.

Zavičaj: Kako gledate na saradnju sa Srpskom zajednicom?

Mislim da imamo dobru saradnju i da možemo još mnogo toga zajedno da učinimo. Poznato mi je da su srpske koleginice i kolege u značajnoj meri zainteresovani za ono što mi činimo za njih – za budućnost njihove dece, za novac koji zaradjuju, za bolje šanse žena da napreduju u svom zanimanju, a sasvim lično i kad im šef ili firma prave probleme. Taj utisak dobijam prilikom mojih poseta preduzećima, udruženjima gradjana, sportskim priredbama, koncertima.

Zvičaj: Kakvu će politiku voditi Radnička komora u narednih pet godina?

da izuče neki zanat. Trudimo se da se te mere dosledno i sprovedu u delo. Neophodno je da žene za isti posao dobiju istu platu kao i muškarci. Od posebne važnosti je da firme sadašnju krizu ne iskoriste za smanjivanje plata. Mi tu branimo interes naših članova, i to kako putem savetovanja, tako i putem pregovora sa predstavnicima privrede.

Zavičaj: Radnička komora je dugogodišnji partner Srpskoj zajednici, institucija koja značajno pomaže aktivnosti na sports-

Zavičaj: Izborna kampanja je dobro realizovana, stiče se utusak da informacije i izborna platforma nisu stigle do svih glasača. Možda je to i nedostatak informativnog medija koje se izdaje na srpskom jeziku, a može se besplatno deliti čitaocima. Time bi dnevnapolička obećanja sigurno bila marginalizovana, a glasači realnije ocenili ko je ustvari zastupnik njihovih interesa.

Mi smo se trudili da ponudimo što više informacija o izborima za Radničku komoru – i da pritom saradjujemo i sa što više medija na srpskom jeziku. I sama Radnička komora štampa različite materijale i brošure na srpskom jeziku.

Zavičaj: Svedoci smo da je srpska zajednica bila jako zadovoljna što se na listi Vaše frakcije našao jedan Srbin. Gospodin Borislav Kapetanović i da su svi očekivali da po prvi

put srpski kandidat bude u skupštini Radničke komore. Međutim, i pored jake reklame i angažovanja Zajednice Srba to se nije desilo i ta situacija je po našem mišljenju izazvala nedoumice među Srbima, a i iznenadenje potezom partije kojoj su tradicionalno naklonjeni. Kako će ta komunikacija sada ići i ko će predstavljati njihove specifične interese. Sta mislite o tome?

I ja sam očekivao da će Borislav Kapetanović postati poslanik u skupštini Radničke komore. Mislim daje šteta što zbog nepovoljnog izbornog rezultata nije uspeo u tome. Ja i moja frakcija, socijaldemokratski sindikalci, želimo da on i dalje saraduje sa nama u Radničkoj komori. Mislim da ćemo će naći neko rešenje. Borislav Kapetanović poznaće brige i nevolje naših srpskih kolegina i kolega u Beču. Ja podržavam njegove napore da se oni uključe u bečko društvo, pre svega pripadnici mlađih generacija.

Zavičaj: Gospodine Tumpl, hvala Vam na vremenu koje ste odvojili za nas i čitaocе „Zavičaja“.

D. Radulović
(Prevod Borko Ivanković)

Borba za svako radno mesto kao i za mogućnosti dodatnog zapošljavanja su trenutno naši najvažniji ciljevi. Merama koje je preduzela protiv krize Savezna vlasta je već uvažila neke predloge Radničke komore, ali mi tražimo više. Ja, recimo, sada tražim da se u javnom sektoru otvore nova

kom i kulturnom planu. Da li će to i dalje tako ostati, bez obzira na finansijsku krizu koja je očigledno i u Austriji prisutna.

Mi smo pomagali Srpsku zajednicu i činićemo to i dalje u okviru naših mogućnosti. Ali ja sa zabrinutošću moram

**GORAN JOVIĆ, PREDSEDNIK
OPŠTINE STARA PAZOVA:**

SVET U SRBIJI - SRBIJA U SVETU

Svi podaci govore o tome da Opština Stara Pazova ima možda najbolji položaj od svih opština u državi. To smatramo polaznim tačkama, a mi stvaramo uslove za bezbedno i uspešno investiranje.

Zavičaj - Poštovani gospodine gradonačelnike, čast nam je da predstavimo Vas i Vaš rad u našim novinama. U Vašem prvom obraćanju našoj čitalačkoj publici pomenućemo da ste nadaleko poznati kao gradonačelnik koji je Evropu doveo nama radom, zalaganjem, potpunom posvećenošću, odgovornošću i pre svega neverovatnim optimizmom i sjajnim vizijama. Recite nam da li je opština imala iskustva sa povratnicima iz rasejanja do sada?

Gradonačelnik - Do sada, veoma malo međutim postoji zaista veliki broj ljudi iz inostranstva koji se sve više interesuje u postavljuju pitanja putem interneta gde imamo sajt na kome postoji podek koji se zove Pitajte predsednika i oni se interesuju za kupovinu zemlje po zonama i interesovanje raste, polako ali sigurno. Činjenica je i da veliki broj ljudi kojima je zavičaj u nekom drugom kraju naše države nedvosmisleno želi da se baš kod nas nastani ili uloži svoju uštredvinu u aktuelni biznis. Položaj naše opštine je izuzet-

Goran Jović - Predsednik Opštine Stara Pazova

no atraktivan i ona je jedina opština van Beograda koja izlazi na dva međunarodna auto-puta, a naslanja se na grad Beograd. Od centra Stare Pazove do centra Beograda ima 32 kilometra. Blizu smo drugog najvećeg grada u državi, Novog Sada, naslanjamo se na međunarodnu reku Dunav. Ovde prolazi važan železnički čvor, aerodrom "Nikola Tesla" je na petnaestak minuta od nas, a tzv. Batajnički aerodrom se 70 posto nalazi na teritoriji naše opštine i po planu je budući kar go-aerodrom. Svi ovi podaci govore o tome da Opština Stara Pazova ima možda najbolji položaj od svih opština u državi. To smatramo polaznim tačkama a mi stvaramo uslove za bezbedno i uspešno investiranje. Naše novo opštinsko rukovodstvo koje radi tek godinu dana imalo je za prvi cilj vraćanje ugleda i pozitivnog imidža naše opštine koji je bio izgubljen u ranijim godinama pa su umesto nas profitirale opštine u okruženju. Bez obzira na svetsku krizu, investitori koji kod nas dolaze imaju konstantno i sve veće interesovanje za ulaganje. Njaznačajniji projekat i možda najveća investicija u istoriji Opštine Stara Pazova je izgradnja Nacionalne kuće fudbala Sportskog centra Fudbalskog Saveza Srbije. Ugovor je potpisana 26. decembra i mi smo sav svoj deo posla završili i izdali odobrenje za izgradnju, građevinsku dozvolu i nakon završetka tender skih procesa zvanični radovi kreću u drugoj

polovini avgusta ove godine. Ovo je zajednički projekat Fudbalskog Saveza Srbije, Opštine Stara Pazova, Ministarstva omladine i sporta Republike Srbije, Svetske fudbalske federacije FIFA i Evropske fudbalske federacije UEFA i zato je ovaj veliki projekat ne samo od nacionalnog već i evropskog i svetskog značaja. Tako Stara Pazova staje na svetsku mapu fudbala.

Zavičaj – To podiže cenu kvadrata a po našim istraživanjima čak i ljudi iz Centralne Srbije razmišljaju o Vojvodini kao destinaciji za ulaganje i stanovanje. Vojvodina karakterišu kao čistu i dobro organizovanu a Vojvođane kao gostoprimaljive. Veliki broj mlađih ljudi sa Zapada je zainteresovan za kupovinu zemlje u industrijskoj zoni baš ovde. Da li Vi imate program za njih?

Gradonačelnik – Svi zaposleni u opštini funkcionišu kao jedna velika porodica u profesionalnom smislu. Radi se puno i dok se posao ne završi, svi zaposleni su tačni i odgovorni i ono što je veoma važno radimo predano kako na velikim poslovima koji angažuju i preko dve hiljade radnika tako i na najmanjim projektima, koji bi možda zaposlili samo dvoje ili troje ljudi jer su to već dve ili tri porodice i životi naših žitelja. Svakom koraku posvećujemo veliku pažnju i svako ko želi da dođe ovde i sagradi objekat, pokrene posao, nastani se ili zaposli lude može računati na kompletну podršku i pomoći opštine jer smo mi ovde zbog vas i jesmo servis koji svim našim žiteljima nudi i obezbeđuje svaku vrstu sigurnosti. Svi su dobro došli i od momenta kada se potencijalni investitor javi do momenta realizacije projekta on ima kompletну, maksimalnu logističku podršku od nas. Ne smemo dozvoliti nijedan kiks i u ovih godinu dana ih zaista nije ni bilo. Mnogi investitori uveliko rade, mnogi su već završili svoje projekte i rade punom parom. Jednu od prvih investicija je imala firma Mercedes, koja je u industrijskoj zoni izgradila centar komercijalnih vozila, potom Scania počinje sa izgradnjom u industrijskoj zoni i taj primer slede mnoge velike svetske firme. Fudbalski centar će otvoriti oko hiljadu novih radnih mesta u fazi izgradnje, a nakon završetka oko tri hiljade. Takođe ćemo imati Outlet Factory što je hit u svetu i podrazumeva sve svetske brendove i robu poznatih modnih dizajnera na jednom mestu po vrlo povoljnim cenama. To je turistička atrakcija za Staru Pazovu, jer će ljudi iz Beogra-

Tomislav Karadžić, Snežana Samardžić-Marković, Mišel Platini, Vlade Divac, Goran Jović

da i ostalih delova Srbije dolaziti tu u kupovinu. Ovde se od ranije nalaze mnoge domaće i strane kompanije kao što su Nestle, Volvo, Man, Duff, DHL i druge, a od domaćih na primer najveća špeditorska kompanija sa najvećom logističkom podrškom od 15 miliona evra koja je zaposlila u industrijskoj zoni pet stotina ljudi tako da bez obzira na kriju ovde napredujemo. Ove godine smo doneli novi prostorni plan razvoja koji je omogućio oko hiljadu novih hektara u industrijskoj zoni tako da sada ukupno imamo 1700 hektara raspoložive površine u industrijskim zonama. To nije sve državno zemljište, ima dosta i privatnog čime smo omogućili i svojim sugrađanima da i oni direktno zarade u ovoj razvojnoj fazi. Mi te industrijske zone i infrastrukturno opremano i dovodimo investitore na mesta gde postoje put, struja, gas, kanalizacija i svi uslovi za život i rad.

Zavičaj – Pošto to oživjava čitav region i svaki se punkt kapilarno širi povećavajući broj radnih mesta postoji mogućnost da ljudi prestanu da putuju nego da se nasele u Vašoj opštini za jedno sa svojim porodicama. Da li su obdaništa, obrazovni centar, medicinske ustanove spremne za prihvati novog stanovništva?

Gradonačelnik – U svim naseljima postoje osnovne škole i postoji srednjoškolski centar sa tri srednje škole i jedna škola za decu sa specijalnim potrebama za osnovno i srednje obrazovanje. Od prvog septembra počinje sa radom nova osnovna škola pored koje postoji još jedna škola u kojoj se nastava održava kako na srpskom tako i na slovačkom jeziku jer je Stara Pazova grad sa najvećim brojem Slovaka u Srbiji. U samoj Staroj Pazovi živi preko šest hiljada Slovaka i Stara Pazova je primer multinacionalne, multikulturalne sredine u kojoj pored većinskog srpskog stanovništva žive kako Slovaci tako i Mađari, Rusini, Hrvati, Romi i ostale nacije.

Zavičaj – Na šta čovek nailazi kod meštana kada je odnos prema religiji u pitanju ovde? Svi vole da znaju da dolaze u sredinu gde neće naići na rigidan, uniforman trend doživljaja vere i nacionalnosti koji je u većini modernih zemalja prevaziđen jer svet po pravilu postaje sve više multikulturalno, multinacionalno "naselje". Ako iz dijaspora dođe žena sa naših prostora sa mužem Afroamerikancem ili čovek sa suprugom iz Skandinavije i koji su svi raličnih stavova pre-

ma veri i nude i očekuju poštovanje, miran i normalan život kao građani sveta.

Gradonačelnik – Jasno. Srećan sam što je ovde na zaista visokom nivou međusobno uvažavanje i postoji veliki broj mešanih brakova, saradnja između kulturnih institucija Srbija, Slovaka, Hrvata, Roma i svih drugih je na zaista visokom nivou. Često se održavaju zajednički koncerti i nastupi folklornih grupa. Naša opština je pravi primer tolerancije i uvažavanja pripadnika različitih nacija i veroispovesti. Ovde je lepo živeti, ima dosta dešavanja a opet je sve staloženo i mirno i uspeli smo da sačuvamo lep porodični život iako se biznis-plan razvija nešlučenom brzinom a blizina Beograda kao velikog grada predstavlja određenu opasnost i rizike za razvoj dece i omladine i bezbednost građana iako donosi i ogroman broj pogodnosti, povoljnosti i olakšavajućih okolnosti. Velike urbane sredine nose kako pozitivnu tako i negativnu stranu hipermoder ног napredovanja. Negativna strana je nešto protiv čega se borimo a to su droga i drugi faktori. Kroz veliki rad u obrazovnim i medicinskim ustanovama mi edukujemo i angažujemo mlade nudeći im druge, pozitivne sadržaje. Opština i Centar za socijalni rad imaju niz projekata koji rade na tome.

Zavičaj – Koliko se ovde prati trend kada su u pitanju proizvodnja organske hrane, novi standardi u poljoprivredi?

Gradonačelnik – Od prošle godine kod nas postoji posebno odeljenje Opštinske uprave za privredu u okviru kojeg je poljoprivreda i rukovodilac tog odeljenja je diplomirani inženjer poljoprivrede. Imamo izuzetnu saradnju sa Udruženjem poljoprivrednika Stare Pazove i oni daju inicijative, ocene, ideje i već je formiran štab za žetu u čije vreme je u našoj opštini veoma burno jer sve vrvi od poljoprivrednih mašina. Već imamo projekt koji će za razliku od prethodnih decenija omogućiti da ne bude blata u našoj opštini u toku ovog važnog procesa već da sve ostane čisto i bude efikasno koordinirano tako da pozitivne posledice budu ono što ga karakteriše. Pratimo svetske standarde i svaki je poljoprivred-

nik angažovan u tome.

Zavičaj – Vi ste dobar primer za celu našu zemlju, jer smo nažalost poznati po zapuštenoj poljoprivredi.

Gradonačelnik – Tačno, a Srem je poznat po velikim gazdinstvima. Kod nas nijedan kvadratni metar zemljišne površine nije neiskorišćen. Sve je pokriveno i mi imamo godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta davanjem u zakup i sve je potpuno transparentno i sve informacije se i po tom pitanju mogu dobiti u Odeljenju za poljoprivredu putem internet sajta.

Zavičaj – Dakle, Pazova ne žuri u svet, ali žuri da spremno dočeka svet. Predstavnistva prestižnih firmi su ovde našla svoje mesto.

Gradonačelnik – Jeste i posledica je velika zainteresovanost. Dokaz je živog finansijskog sektora kod nas prisustvo čak 19 banaka koje u samoj Pazovi imaju svoje ekspoziture, filijale. To znači da je ovde jaka privreda.

Zavičaj – Eto novih radnih mesta iz oblasti finansijskog menadžmenta i bankarstva. Koji je Vaš petogodišnji plan vezan za infrastrukturu?

Gradonačelnik – Izgradnja kompletne kanalizacije, prvo u dva najveća mesta naše opštine u Staroj i Novoj Pazovi i onda u drugim mestima, zatim izgradnja vodovoda u mestu Vojka u čemu imamo veliku i neprestanu podršku Izvršnog veća Autonomne Pokrajine Vojvodine u finansiranju komunalne infrastrukture. Zatim je zadatak izgradnja niskonaponskih mreža u novim ulicama u kojima živi novoprdošlo stanovništvo u toku migracija devedesetih godina i kome treba obezbediti kompletну infrastrukturu. Važno je i to da se kompletna industrijska zona, otvorena i proširena, komunalno osposobi. Cilj nam je stvaranje slike o našoj opštini kao o zaista pravom mestu za investiciju.

Otvaranje Srpske kuće fudbala

Zavičaj – Kako vidite Staru Pazovu za deset godina?

Gradonačelnik – Očekujem da privredni razvoj Pazove koji će zaista biti rapidan u narednom periodu bude podržan od populacione politike koja će investitorima i novim stanovnicima omogućiti sve uslove jer mi se svi borimo za svaki posao i svako radno mesto. Kada se vodila borba za to gde će biti sagrađena Nacionalna kuća fudbala jer je postojala teza da to mora biti u Beogradu, moj odlučujući argument je bio taj da se od centra Stare Pazove do stadiona Crvene Zvezde i stadiona Partizana stiže brže nego iz mnogih delova Beograda u kojima je ta kuća mogla da se sagradi. Mi moramo stvoriti uslove i za rezidencijalno stanovanje. Moje očekivanje je da će se broj stanovnika kod nas povećati u narednih deset godina za oko 40 do 50 posto jer je Stara Pazova grad budućnosti. Svaki megalopolis u svetu obuhvata negde u prečniku sto kilometara a Stara Pazova se nalazi između

ZAVIČAJ

Beograda i Novog Sada i već radi iz svog centra ne sedeći i čekajući talase pozitivnih promena. Beograd je zagušen i više nema gde da se širi te se privreda preliva iz njega u koncentričnim krugovima a tako i sve drugo. Mi spremno dočekujemo taj period i ja se radujem što Stara Pazove postaje značajan subjekt u ovom procesu razvoja lokalne samouprave u Srbiji.

Zavičaj – Takav razvoj i hvatanje u koštac sa novim projektima podrazumeva i nove elemente kao što su put, novi most, izgradnja zaobilaznice. Koliko ste zadovoljni u tom pogledu i kakva su Vaša očekivanja? Kako je Vlada Srbije dočekala razvoj Stare Pazove s obzirom na to da mora doći do decentralizacije ministarstava i regionalnih uprava da ne bi zemlja ostala kako analitičari kažu "jaka glava na nejakom telu"? Nezadovoljstvo u regionima je veliko jer građani Srbije smatraju da se čitava borba za razvoj Srbije fokusirala na naš glavni grad sa prigradskim naseljima? Veliki broj ljudi je trbuhom za kruhom došao u Beograd da živi jer unutrašnjost je, kako kažu, konačno zaboravljena a potencijali zapušteni.

Gradonačelnik – Naš prostorni plan je u skladu sa prostornim planom Republike Srbije i ono što je važan projekat od državnog značaja a nama direktno donosi dobrobit je izgradnja zaobilaznice koja ide iz pravca Batajnica prema Dobanovcima i koja će spajati novosadski autoput i zagrebački auto-put. Takođe je važno da se izgradi petlja i da Novopazovčani mogu da izađu na auto-put s obzirom da tu petlje nema pa ogroman broj teških kamiona prolazi svakodnevno kroz Staru Pazovu i stvara saobraćajni хаос. Takođe, po našem prostornom planu je izgradnja zaobilaznice oko Pazove i ona bi takođe spojila novosadski i zagrebački auto-put i prolazila pored Stare i Nove Pazove, Vojke, Krnjaševaca jer smo svedoci da sa auto-puta E 70 t.j. sa zagrebačkog auto-puta mnogi teški kamioni da bi došli do industrijske zone moraju da prođu kroz naseljena mesta što ne samo da ruiniра puteve nego stvara i veliku buku. Mi u tom projektu očekujemo kompletanu pomoć i podršku Vlade Republike Srbije jer je ta zaobilaznica projekt budućnosti.

Zavičaj – Trend koji ste pomenuli a koji će prestatи jer je besmislen odnositi se na koncentraciju sadržaja u glavnom gradu, podrazumeva i kulturne sadržaje. Zaječar je, na primer, godinama stropio da će se lepe, tradicionalne manifestacije kakve su Dani Zorana Radmilovića i Gitarijada preseliti u Beograd. Kakav je Vaš stav i kako Vi organizujete kulturni život u Vašem gradu?

Gradonačelnik – Mislim da nema mesta kuhanju i jadikovanju nego samu preduzimačkom radu i brzom reagovanju. Moramo raditi svoj posao na svom terenu tako da нико i ne pomisli da bi nam ga mogao oduzeti. Mi ne dozvoljavamo, bez obzira što je blizina Beograda takva da sva-

ko može da pogleda sve što ga zanima tamо, da ostanemo bez sadržaja kojim bismo oplemenili život naših građana. Naš kulturni život je veoma bogat i mi imamo verovatno i najbolje kulturno leto od svih opština u okruženju a možda i u Srbiji. Sada imamo pet velikih koncerata. Bajaga i instruktori su održali koncert pred osam hiljada ljudi na Trgu Zorana Đinđića i tako kako koncerte pop i rock muzike imamo i koncerte narodne muzike u Pazovi za sve generacije. U junu smo održali najveći turnir u malom fudbalu u Srbiji, sa 44 ekipe iz čitave Srbije u kojima su učestvovali svi reprezentativci Srbije a sad je otvoren turnir u basketu pa u odbiocu i tako dalje pa ljudi iz Stare Pazove, čak i oni koji nemaju para za godišnji odmor mogu zaista lepo da se provedu u svom gradu. Treba uvek napraviti program rada, cilj, okupiti lude koji to mogu da sproveđu i ne treba se obazirati mnogo na druge. Mislim da svako treba da vidi što je za njegovu opštinu najbolje i da po tome i radi. Mi imamo nedvosmisleni cilj u tome da naša opština bude najuspešnija opština u Srbiji i iako je to težak put mi smo već na njemu.

Zavičaj – Saznali smo da je predsednik Opštine Stara Pazova pasionirani kolezionar muzičkih izdanja. Da li Vas i to pokreće da sa toliko entuzijazma razvijate kulturni život u Pazovi i organizujete brojne velike koncerte?

Gradonačelnik – Kako da ne, u jednom periodu sam bio direktor Centra za kulturu ovde i pokretač Pazovačkog kulturnog leta 2003. koje se od tada održava svake godine. Kod mene u kabinetu se stalno tiho čuje muzika i skoro uvek sa putovanja donesem poneko muzičko izdanje. Muzika je veliki deo mog života i to je nešto što nije samo hobi, muzika se voli i ne mogu da zamislim nijedan sekund u životu bez muzike. Ja i dan danas sakupljam i LP ploče na koje su mnogi već zaboravili. To je moja ljubav iz detinjstva. Slušanje muzike t.j. prisutnost muzike je svakodnevni, pod znacima navoda, ventil. Već dve godine od velikog broja obaveza nisam otisao nigde na odmor ali muzika svakodnevno osvežava mozak i to mi vraća snagu. Svako treba da ima nešto što ga ispunjuje. Ja sam 365 dana u godini nasmejan i znam da tako utičem pozitivno na sve zaposlene. Moram da širim pozitivnu energiju i optimizam prvo ja pa onda svi ostali među zaposlenima. Svoju vedrinu reflektu-

jem i na građane i verujem u naš napredak. I iako se kriza oseti i u budžetu ne volim da je pominjem. Kriza je svuda u svetu pa svet funkcioniše i ide napred i tako moramo i mi. Imamo zadato vreme, zadate uslove i igramo po tim pravilima i trudimo se to otežavajuće što manje oseti. Ima mesta i vremena samo za pozitivnu motivaciju.

Zavičaj – Verovatno

će se javiti kolezionari iz cele dijaspora kad ovo pročita?

Gradonačelnik – Sve ih pozivam da ako imaju nešto za razmenu u ponudi da mi se jave.

Zavičaj – Moram da primetim da su od ulaska u ovu zgradu prema meni svi zaposleni bili ljubazni i nasmejani.

Gradonačelnik – To nam je radna obaveza. Mi smo ovde zbog svih vas a niste vi ovde zbog nas. Kod nas izjave: "Ne može.", "Ne znam.

"Dođi sutra." ne postoje jer su izbačene iz repertoara. Građanin mora da izađe nasmejan iz opštine. Niko ne dolazi u ovu zgradu zato što nema šta da radi ili dolazi iz zabave. Svi imaju probleme, zadatke, potrebe, obaveze, pitanja. Ako su građani zadovoljni, lako je realizovati dobre projekte i lako je Opštini da bude uspešna.

Zavičaj – Kako je kod Vas regulisano zdravstvo i kako funkcionišu zdravstvene ustanove? Da bi veće preglede obavili ljudi iz manjih mesta uvek putuju u velike gradove a prethodno budu na listi čekanja i pokrivanja troškova od osiguranja.

Gradonačelnik – Mi imamo savremeni Dom zdravlja koji ima svoje objekte i na drugim mestima opštine. Ono što je veoma važno i što smo mi za nekoliko meseci od formiranja novog rukovodstva otvorili je Centar za prevenciju bolesti, gde bukvalno svaki građanin može da dođe i da besplatno obavi sve preglede koji su nužni, prekontroliše krvni pritisak, količinu masti u krvi, količinu šećera i sve druge faktore rizika. Prevencija je vrlo važna grana u medicini. Rano otkrivanje svake bolesti je osnovan uslov da se lečenje završi kako treba. Stalno apelujem na građane da koriste usluge tog centra i ne dozvole da dođu u bezizlaznu situaciju. Takođe smo uspeli da u saradnji sa italijanskim vladom dobijemo petnaest potpuno novih, najsavremenijih aparata za dijalizu i mi ćemo na jesen, rekonstrukcija objekta je u toku, otvoriti najsavremeniji Centar za dijalizu regionalnog karaktera, jedini u Sremu. Puno se radi a nikada nije dovoljno i uvek treba raditi više. Nadam se da će u skorije vreme naš region dobiti bolnicu te da naši građani neće morati da idu u Zemun ili Beograd.

Zavičaj – Koja je stopa nezaposlenosti kod Vas sada? Jasno je da će u perspektivi biti sve manja.

Gradonačelnik – Mi imamo oko 72 hiljade zdravstvenih osiguranika a od toga evidentirano oko 3 hiljade nezaposlenih, što je na oko 80 hiljada stanovnika stopa nezaposlenosti na nivou Evropske Unije i to pre krize. Mi imamo obavezu prema svakom nezaposlenom da ustvorimo mogućnost da radi i dostojanstveno živi. Uveren sam da će za nekoliko godina kada

Goran Jović i Mišel Platini

se svi pomenuti projekti završe i sve velike kompanije realizuju svoj plan postojati zdrav i veliki izbor za svakog meštana i da tada neće biti nezaposlenih i da tada neće raditi samo onaj koji ne želi da radi.

Zavičaj – Kako Vaša porodica podnosi ovuku Vašu posvećenost poslu i koliko Vas podržava u tome?

Gradonačelnik – Porodica najviše trpi, to je evidentno s obzirom na moje obaveze a opet imam kompletну podršku od supruge Tatjane i dva prekrasna dečaka. Moj stariji sin ima jedanaest godina a mladi samo četiri i on me uvek pita kad god izlazim iz kuće: "Tata, kad ćeš da se vratiš?"

Zavičaj – A tata dovodi Nacionalnu fudbalsku kuću u Staru Pazovu na što će oni će biti jako ponosni jednog dana?

Gradonačelnik – Naravno! Bez njihove ljubavi i podrške ne bih mogao da ullažem ovlike napore u posao za opšte dobro.

Zavičaj – Vi ste mlađi čovek a za Vama su samo uspesi. Koji je Vaš savet mlađim ljudi u pogledu korišćenja vremena, razvijanja ličnih potencijala, odnosa prema životu? Da li je takav optimizam u radu urođen ili voljom izgrađen? Kaže se da karakter određuje sudbinu. Da li ste Vi bili spremni da se menjate? Predstavite matricu Vašeg uspeha?

Gradonačelnik – Ne postoji realan cilj koji nije ostvarljiv. U životu se ništa veliko ne ostvaruje lako i za sve je potrebna velika borba ali onaj ko veruje u to što je njegov cilj uloži svu svoju snagu i energiju, rezultat ne može da izostane. Meni se u životu često dešavalo da doživim udarce koji su, gledano sa strane delovali kao nešto što će me zasigurno odvratiti od puta realizacije moje

ideje ali se to nikada nije dogodilo i moja deviza da je cilja opravdava sredstvo već način normalne komunikacije sa ljudima a normalno je da sve svako mora boriti za ono za što smatra da je ono što on želi da bude i najvažnije je da ljudi rade posao koji vole. Ja radim posao koji volim, ja sam se borio da radim posao koji volim i ne želim nikakvo opravdanje za bilo koju grešku ako je budem napravio jer smatram da greške mogu da budu sastavni deo posla ali da čovek, naročito kada se nalazi na odgovornom položaju, nema prostora da greši jer je moj sekund košta osamdeset hiljada sekundi drugih i više. Moram da pokažem da li sam sposoban da ovo radim ili ne. Vreme će sve pokazati i već pokazuje a ja sam, u svakom slučaju, uvek kada je u pitanju posao spreman 24 časa dnevno da o njemu razmišljam, ubeđujem svoje poslovne saradnike kada možda nekad ne veruju u ono u što ja verujem kada je to dobro i drago mi je da sam ih do sada u mnoge dobre projekte ubedio koje

smo većinskim glasanjem uspešno realizovali. Ja sam dugo u politici i ove godine je devetnaest godina kako sam politički aktivan. Od svoje osamnaeste godine sam društveno potpuno aktivan i politika je već prevagnula u broju godina. Veliko iskustvo mi je donelo to što sam bio predsednik Mesne zajednice Stara Pazova, jedne mesne zajednice za ceo grad i koja je vodila velike investicije u izgradnji puteva, niskonaponskih mreža, kanalizacije, kišnih kanala, rekonstrukciju rasvete i niz drugih projekata. Često kažem svojim prijateljima iz Beograda, kada kažu da je mesna zajednica neopterećena poslom, možda u Beogradu gde mesne zajednice nemaju velika ovlašćenja ili obaveze jer odlučuju o relativno malim stvarima i zaduženjima. U Vojvodini je situacija potpuno drugačija i mesna zajednica predstavlja veoma važan, vitalni organ visoke odgovornosti i naš je budžet mesne zajednice bio veći od budžeta mnogih opština u Srbiji. Tu sam stekao neprocenjivo iskustvo rada sa ljudima i sada mi je na ovom poslu veoma lako da budem u toku sa kompletom infrastrukturom, planiranjem budžeta, rešavanjem svakog i najsignjeg problema na licu mesta. Za mene nema tajni i niko ne može da me prevari iz udruženja iz bilo koje sfere. Znam gde se i kako sve radi i zato je naša opština za primer kada su u pitanju i poljoprivredni i kulturni i sportski razvoj.

Zavičaj – Odricanja su velika da bi se ovakav posao radio na način na koji ga Vi radite. Vaša druga interesovanja su sada na listi čekanja.
Gradonačelnik – Kada radite nešto za opštinski interes, sasvim je normalno da Vaša privatna interesovanja malo i sačekaju.

Zavičaj – Vaši godišnji odmori, hobiji potpuno su pod potrebama Vaše misije vođenja Opštine Stara Pazova.

Gradonačelnik – Da, jedino što ne propuštam je posećivanje velikih koncerata koji su u našoj sada otvorenoj zemlji sve češći i kvalitetniji a moja druga ljubav je sport, kojim sam se dosta dugo bavio i čak bio republički fudbalski sudija, najmlađi u Vojvodini sa samo 22 godine. Sada nemam vremena ni za bavljenje sportom ni za odlazak na utakmice a nekada sam, od 1979. do devedeset i neke odlazio u Beograd na baš svaku fudbalsku utakmicu Crvene Zvezde. Simpatično je to što sada kroz ovu pomenutu saradnju sa Fudbalskim savezom uglavnom imam saradnju sa Partizanovcima.

Zavičaj – Za kraj čemo napraviti kratak osvrt na politička zbivanja u zemlji i svetu. Vi ste radom pokazali koliko ne zavisite od njih. Vi uslove kreirate. Toron je rekao: "Po kamenu koji

se kotrlja ne hvat se mahovina." . Tako i Vi imate sopstveni sistem kojim se služite. Većini ljudi su negativni aspekti političko-ekonomskе situacije izgovor za neaktivnost.

Gradonačelnik – Od dugog sedenja pored TV-ekrana nema stvaranja prosperiteta na lokalnom nivou. Na nivou lokalna nema visoke politike. Naša kuća, naše dvorište, naša ulica, naša opština, naš kraj su ono čega mi moramo biti zdrava i radna celija da bismo uticali na svoj život a ne optuživali svetske tokove za ono što ne doplivava do naše obale. Mi ne možemo da utičemo na svetske tokove ali možemo da stvorimo povoljnju klimu na opštinskome nivou i uslove da naši građani žive od svog rada. U našoj opštini je postignuta politička stabilnost i nadamo se da u skorije vreme nećemo imati većih oscilacija i da će rezultati biti merilo našeg rada na opšte zadovoljstvo i Pazovčana i investitora iz rasejanja.

Zavičaj – Zahvaljujem se u ime časopisa "Zavičaj" na Vašem vremenu i pažnji i želim Vam svaki uspeh u daljem radu.

Gradonačelnik – Hvala Vama što ste nas posetili i nadamo se da ćemo opravdati želje i potrebe naših povratnika i ulagača iz inostranstva. Pozdravljam sve naše ljudе u dijaspori i pozivam ih da dođu kod nas. Srećno!

SABOROVANJE U LJUBIČEVCU

Selo Ljubičevac kod Kladova, nadaleko je poznato po dobrom i vrednim ljudima. Većina njih je tu svoju osbinu najviše ispoljila širom Skandinavije, a naročito u zemlji nesrećnog kraljivića Hamleta, Danskoj. Još početkom sedamdesetih godina, većina njih, baš kao i predsednik dasko-srpskog udruženja „Timok 98“ iz Hilleroda u Danskoj pošli su kao golobradi mladići, a danas su penzioneri čiji unuci eto, bolje govore danski nego li srpski jezik. No leto je prava prilika da u Ljubičevcu, koji smešten na samoj obali Dunava i obližnjem Kladovu, koje postaje pravi evropski savremeni gradić, uveče u druženju sa srpskim rođacima u brojnim kafićima, nauči i srpski jezik.

Prava priča, je ustvari, prelepa priča, o ovim ljudima velikog srca koji su godinama, u najtežim danima, u svoj rodini kraj, pa i u druge gradove Negotin, Zaječar, Majdanpek i druga mesta dopremali šlepere pune razne humanitarne pomoći uglavnom zdravstvenim ustanovama. Vrednost pomoći je prema rečima Gušatovića višemilionaska, naravno u evrima.

Tradicionalno su se okupili i u svom rodnom kraju na Saboru dijaspora, koji danas počinje u Ljubičevcu, a završće se i idućeg petka 17. Jula u Samarinovcu kod Negotina, kada će biti gosti Ljubiše Đorđevića vlasnika salona nameštaja „Novi stil“ koji je najveći pomagač ovom klubu, uz Toptourist“ iz Grabovice koji to čini u Danskoj.

Sabor dijaspore održava se u različitim mestima Krajine i Ključa, a nekima su pored predstavnika lokalnih vlasti prisustvovali i republički funkcioneri. Današnja fešta koju su pomogli i udruženja penzionera i invalida rada iz Kladova i Ljubičevca, pa i Negotina, počela je obraćanjem, Ljubomira Gušatovića, predsednika „Timok 98“, koji pozdravio oko 300 „Skandinavaca“, gostiju, meštana i penzionera. On je rekao da celo selo ima jednu želju da Ljubičevac bude selo po evropskim standardima.

To je i bio cilj opštinske vlasti potvrdio je Jovan Stihić, načelnik Opštinskog uprave u Kladovu, koji je istakao da ekonomска kriza utiče na realizaciju brojnih programa,

da su budžetska sredstva smanjena, ali Opština uspešno pronalazi i druge izvore finansiranja i da je baš u Ljubičevcu mnogo urađeno. Pritom neće biti zanemareno ni obrazovanje, preduško škole ustanove i infrastruktura. Neki planovi će biti odloženi, ali ne i zanemareni u cilju stvaranja sve boljih uslova života stanovništva.

Skupu je sa svojom prijateljicom Đurđicom Stojković prisustvovala i Anete Fris iz Nestveda, koja je izrazila svoje oduševljenje onim što je videla u Kladovu i okolini i Biljana i Jesper Engle iz Hilleroda koji su se bukvalno izlazeći iz auta kojim su tog trenutka stigli uhvatili u čuveno vlaško kolo koje traje i po tri sata.

Šta reći na kraju opštene arodno veselje u Ljubičevcu, uz dobru muziku, KUD Voja Čurić iz Kobišnice i frulaše, bika na ražnju i čuvena ključka vina trajalo je do zore.

“NOVI STIL” U JUBILEJ SA P

Samarinovac, selo na par kilometara od Negotina i još toliko od Dunava i HE Đerdap II, bilo je u petak mesto u kome su krajinski „dijaporci“ po trinaesti put saborovali. Više od 200 njih stiglo je iz kladovske Opštine u goste velikom prijatelju naših ljudi koji rade širom Evrope i Amerike, Ljubiši Đorđeviću, čija firma „Novi stil“ proslavlja dve decenije uspešnog rada.

Strpljivo su čekali u redu da budu posluženi tradicionalnom pogačom dobrodošlice i solju.

Seoski dom kulture bio je mali da primi sve goste, a bilo ih je oko 500 koji su došli, uglavnom iz skandinavskih zemalja i Austrije. Podsetimo da iz opštine Kladovo i Negotin u inostranstvu radi skoro 25 000 žitelja što čini skoro trećinu radno sposobnog stanovništva ovih opština. Domaćin, Ljubiša Đorđević, inače i predsednik opštinskog odbora Demokratske stranke pozdravio je prisutne i rekavši Zahvaljujući mom dugogodišnjem poznanstvu i prijateljstvu sa Ljubomirom Gušatovićem iz Ljubičevca u opštini Kladovo, uspostavili smo i mostove saradnje sa našim zemljacima okupljenim oko Srpskog kluba „Timok 98“ iz Hilleroda u Kraljevini Danskoj. Ove ljudi koji su se dokazali u brojnim humanitarnim akcijama na prikupljanju pomoći za zdravstvo i školstvo u kladovskoj opštini i nas povezuje iskrena ljubav i briga za rodni kraj, bez obzira što to jedni čine udaljeni od svog zavičaja i više od 2,5 hiljade kilometara, čak iz Skandinavije. Time su samo dodatno potvrdili prijateljstvo i čvrste veze sa rodnim krajem. I zato ovim ljudima treba odati posebno priznanje i ponositi se prijateljstvom koje nas povezuje.

Ljubomir Gušatović, prvi čovek Sabora nije štedo reči pohvale za sve ono što ovaj uzorni krajinski privatni preduzetnik čini za klubove naši ljudi u dijaspori. - U gostima smo ovde u Samarinovcu kod našeg prijatelja Ljubiše Đorđevića i njegove porodice, a osećamo se kao domaćini i da smo u Kladovu ili Ljubičevcu.

PROSLAVIO PRIJATELJIMA

Sabor dijaspore sa Salonom nameštaja „Novi stil”, Dansko - srpsko udruženje „Timok 98” iz Hileroda, zajedno organizuje već punih 13 godina. Naša susretanja započinjali smo, svečanim prijemom, u Samarinovcu kod gospodina Đorđevića, na čemu smo mu svi neizmerno zahvalni.

Današnji susret je, ujedno, i prilika da našem domaćinu, gospodinu Ljubiši Đorđeviću i njegovim vrednim saradnicima, od srca čestitam vredan jubilej -20 godina postojanja i rada Salona nameštaja „Novi stil” i da im poželim još mnogo uspešnih godina poslovanja, na radost vernali mušterija - naših ljudi iz inostranstva.

Tokom svih ovih godina našeg poznanstva, gospodin Ljubiša Đorđević pokazao je da je dobar domaćin, privatni preduzetnik i političar. Učinio je, a čini i dalje mnogo na povezivanju matice sa dijasporom. I sam je živeo „tamo daleko”, pa dobro poznaje dušu naših iseljenika, njihova razmišljanja, borbu za egzistenciju i opstanak u tuđini, ali i stalnu čežnju da se jednog dana, kao potvrđeni i uspešni ljudi, vrate u rodni kraj i da u zavičaju bezbrižno provedu penzionerske dane, rekao je Gušatović koji je zatim Đorđeviću uručio zlatnu plaketu Sabora dijaspore.

Ugledni preduzetnik Goran Nikolić, koji je iz Beča, došao u rodni Samarinovac, jer nije želeo da propusti Sabor, kaže da se mora raditi, samo čekati neke pogodne situacije je beskonačno odlaganje i gubljenje vremena. Ovaj tridesetogodišnjak se pre dest godina uhvatio u koštač sa privatnim biznisom i danas uspešno vodi firmu u oblasti javnog prevoza gde je konkurenčia šestoka.

Uz razgovore proteklo je jedan izuzetno vre dan u srcu Negotinske krajine, poznatoj po ekstremno visokim teperaturama leti i veoma niskim zimi. Baterije su napunjene pozitivnom energijom koja treba, daleko od rodnog kraja, da traje do božićnih praznika, kada će se opet vratiti u zavičaj.

“SKANDINAVCI” SE VESELILI NA PIMNICAMA

Uprava dansko-srpskog kluba “Timok 98” iz danskog Hilleroda sa neumornim predsednikom Ljubomirom Gušatovićem, priredila je za stotinu članova 21. jula još jednu feštu za pamćenje. Ovo nezaboravno druženje na rajačkim pimnicama započelo je u ranim popodnevним časovima, kada je većina njih stigla u ovaj nadaleko čuveni “grad u kome vino spava”, autobusom njihovog generalnog sponzora, renomiranog danskog preduzeća Top Turist. Potom su

se svi smestili u poznatu pimnicu Miroslava Karamančića, gde ih je već očekivao orkestar, koji je od samog starta pa sve do kasnih večernjih sati davao štimung ovom izletu, koji dobija atribute još jednog tradicionalnog okupljanja. Nakon što su im posluženi izvrsna hrana i visokokvalitetna vina, prisutnima se u ime uprave obratio Ljubomir Gušatović, pri-tom pozdravivši i brojne goste, među kojima su bili i : predsednik opštinskog suda u Negotinu Milan Blendić, ugledni negotinski privrednik i donator kluba Ljubiša Đorđević i dr.

Članovi kluba su nakon što su sebi dali oduška prepustajući se pesmi i igri iz rodnog kraja, ali su iskoristili priliku i da obiđu obližnje pimnice, probaju i pazare za sebe, svoju rodbinu i prijatelje u u dalekoj Danskoj i Švedskoj, nadaleko čuvena rajačka vina i rakije.

Đorđe Paunović i njegova supruga oduševljeni su pimnicama i odmah najvili da će prvom prilikom doći sa sinom i unucima, da vide lepote zavičaja, jer kako kažu i Srbija je prelepa i ima šta da pokaže svojoj deci rasejanoj po svetu.

Najveseliji par su bili Dragiša Purčelović i njegova supruga, pa Dragiša reče u šali, čim mi čerka i zet inače nišljia, dodu sa naše troje unuka, evo nas ovde da mu pokažem šta je vino. Da vidi da se vino i od grožđa pravi.

Draguna i Dragiša Balčanović poznati humanitarci, koji žive u Švedskoj nakupovali su najviše vina. I to crvenog. Imamo puno prijatelja u Skandinaviji, ovo će za njih biti novi doživljaj, kazaćemo da ovo proizvode u mlekari, pa ono je stvarno kao mleko.

ROĐENDAN STAROG PRIJATELJA

I ove godine je redakcija Zavičaja bila počastovana pozivom i prisustvovala na svečanom prijemu Ambasade Francuske u Beogradu povodom nacionalnog praznika te zemlje. Francuski ambasador je priedio prijem, tokom kojeg je premijer Srbije Mirko Cvetković u rezidenciji ambasade otkrio bistu Luja Bartua, nekadašnjeg ministra spoljnih poslova Francuske, ubijenog u atentatu na kralja Aleksandra 1934. godine u Marseju. "Odnosi Srbije i Francuske su u stalnom usponu i očekujemo da Francuska i nadalje bude naš partner na putu evropskih integracija. Ovaj spomenik, spomenik Zahvalnosti Francuskoj na Kalemeđdanu, spomenik Karađorđeviću u Parizu kao i mnogočarobna vojnička groblja iz Prvog svetskog rata, svedoci su istorije i opomena da se stradanja i ratovi više nikad ne ponove i da živimo u miru i slozi za dobrobit i prosperitet svih naroda", rekao je Cvetković prilikom otkrivanja biste u vrtu rezidencije francuskog ambasadora, gde će stajati na predlog Bartuovih naslednika.

Ambasador Francuske Žan Fransoa Teral i Kristina Radulović Vučković

Ambasador Francuske u Beogradu Žan- Fransoa Teral rekao je da je Bartu doprineo razvoju dobrih odnosa između Francuske i Srbije i uz kralja Aleksandra postao jedna vrsta ikone za

Robert Čoban i Kristina Radulović Vučković

obe zemlje. "Ovaj gest činimo u simboličnom trenutku, kada želimo da podvučemo dobre

ZAVIČAJ

Dana 11. jula 1789. , kralj Luj, pod uticajem konzervativnog plemstva, kao i svoje supruge Marije Antoinete i brata grofa d'Artoe, smenio je reformističkog ministra Nekera i kompletno rekonstruisao vladu što ga je dovelo u otvoren sukob sa stotinama hiljada Parižana. Dana 14. jula 1789. , nakon nekočliko sati borbe, pobunjenici su osvojili zatvor Bastilju, ubivši upravnika markiza Bernara de Lonaja i nekoliko njegovih stražara. Iako su oslobodili samo sedam zatvorenika, Bastilja je služila kao jak simbol svega što je omraženo pod starim režimom. Vrativši se ispred gradskе skupštine, masa je za izdaju optužila gradonačelnika Žaka de Flesela koji je ubijen na putu ka kraljevskoj palati gde je trebalo da se održi javno suđenje. Kralj i njegove vojne pristalice privremenu su se povukle. Markiz Lafajet je preuzeo komandu nad Narodnom gardom u Parizu. Žan Silvan Beli, predsednik Narodne skupštine u vreme Teniske zakletve, postao je gradonačelnik u novoj administrativnoj strukturi znanoj kao komuna. Kralj je posetio Pariz i prihvatio trikoloru 27. jula uz povike „Živila nacija!“ .

odnose Francuske i Srbije, naročito posle susreta predsednika Tadića sa predsednikom Sarkozijem", rekao je Teraj. Prisutnima se obratio i princ Aleksandar Karađorđević. Pro-

Slobodan Šijan i Kristina Radulović Vučković

slavi francuskog nacionalnog praznika prisustvovale su brojne ličnosti iz političkog, javnog i kulturnog života Srbije, među kojima potpredsednici vlade Božidar Đelić i Ivica Dačić, ministar prosvete Žarko Obradović, mitropolit crnogorsko- primorski Amfilohije Radović, beogradski muftija Muhamed Jusufspahić i drugi. Bista Bartua je delo talentovanog vajara mlade generacije Davora Dukića. Dodajmo da u Francuskoj živi oko sto i pedeset hiljada Srba, od kojih samo u Parizu oko šezdeset hiljada.

Tekst: Kristina Radulović Vučković
Foto: Marina Lukić

ŠVEHAT

"JEDINSTVO" NA GRADSKOJ FEŠTI

Tradicionalna gradska manifestacija u Švehatu organizuje se već dvadesetak godina, a klub "Jedinstvo" priključio se toj festi pre šest godina. Gradska fešta se održava u centru Švehata, na takozvanom Hauptplacu, a "Jedinstvo" organizuje ovu dvodnevnu vašarijadu u crkvenom dvoristu, ispred prostorija kluba, na prostoru od oko 400 kv.metara. Ovogodišnja vasarijada ove godine će biti održana u subotu 29. avgusta od 12 - 23 časa i nedelju 30. Avgusta od 10 - 20 časova.

Na feštu dolazi orkestar "Balkan ekspres" Ljubiše Đorđevića iz Negotinske krajine sa više članova iz orchestra Mileta Paunovića i "Program plus". U oba dana vašara radiće roštilj na ugalj sa više vrsta specijaliteta iz naših krajeva. Pored ostalog biće i domaćih lepinja spremljenih na licu mesta, mekika, pečenog kukuruza itd.

Tu je i bogat assortiman svih vrsta pića po najpovoljnijim cenama. Na ovu festu pored velikog broja pozvanih gostiju, iz svih struktura Opštine Švehat, Donje Austrije, kao i naših institucija, očekujemo da nas u dva dana fešte posete preko hiljadu posetilaca, rekao nam je predsednik "Jedinstva" Krsta Petrišorević.

SVETI NIKOLA" HERISAU

DRUŽENJE POČELO POBEDOM U AFRICI

Kulturni klub "Sveti Nikola" iz Herisaua ovih dana je ponovo oživeo jer su se svi njegovi članovi vrtili sa letnjih odmora. Zdravi i veseli, kako sami kažu, ali i ornati za nova druženja u tuđini. Prvo što su po povratku učinili bilo je da svrate u klupske prostorije da se ponovo nađu i ispričaju. O čemu drugom nego o dogodovštinama sa letovanja, rasipali se uzgred o tome ko je gde bio, koga je video, skupoče u zavičaju do učestalih saobraćajnih udesa na tamošnjim putevima ali i da razmene iskustva o tome kako izbeći duga čekanje graničnim prelazima. Članovi uprave i prave "lokotive" koje vuku ovaj mladi klub su predsednik Predrag Belić, sekretar Živojin Marković, potpredsednici Goran Aranđelović i Dragan Dragić i blagajnik Miodrag Bocokić. Sledеća velika okupljanja u ovom klubu su već zakazana, a radi se o zabavama planiranim za 31. oktobar i 28. novembar na kojima će po svoj prilici ugostiti folklorna društva iz domovine.

jul - avgust 2009.

BRAZIL I SRBIJA SU ZEMLJE SA OSMEHOM

Gost ZAVIČAJ-a , Njegova ekselencija ambasador Brazila gospodin Dante Coelho de Lima

Zavičaj: Vaša ekselencija, čast nam što ste gost našeg magazina za ljudе koji žive u dijaspori. Život svakog ambasadora i njegove porodice je takođe život u rasejanju. Koliko ste nostalgični u Srbiji?

Dante Koeljo de Lima: Naravno da i ambasadori žive u dijaspori i da nam sve iz našeg zavičaja nedostaje. Ipak, sa mnom je moja porodica i sa sobom nosim svoju muziku i svoje knjige a sama Srbija je zemlja u kojoj osećam najmanju nostalgiju u karijeri. Srpski narod je predavan prema meni i ima puno sličnosti sa mojim narodom. Vi se sмеjete i kada Vam je teško i u svemu umete da nađete lepotu i razlog da se izborite optimizmom ili prihvati situaciju mudro i vedro, kakva god ona bila u datom trenutku. Volim muziku, pratim trendove i svaki novi CD koji se pojavi u Brazilu kupim preko interneta i dobijem diplomatskom poštom. Ovde sam jako sрећан jer se osećam kao kod kuće, ljudi su tako prijateljski raspoloženi i lepo se ponašaju. Imam veliki broj prijatelja i biće mi žao kada budem odlazio iz Srbije. Voleo bih da ostanem ovde što je duže moguće. Vi imate jako bogatu kulturu, historiju, tradicionalne vrednosti. Možda sam bio u službi u lepšim, modernijim i sređenijim gradovima ali ovako bliske i kvalitetne odnose sa ljudima imao sam samo u svojoj zemlji. Srbи su častan, iskren i prijatno opušten narod. Vi govorite kao i Brazilci- osećanjima. Stran Vam je zapadnjački koncept sa računicom u komunikaciji. Spontani ste i vode Vas emocije. Kad god odem u Brazil, obavezno se javim i vidim se sa Vašim ambasadorom kod nas, svojim dragim prijateljem gospodinom Dušanom Gajićem. On se slaže sa mnom- Srbi i Brazlici su jako slični. Možda je uz sve ostale sličnosti među nama i hrišćansko učenje ostavilo uticaj na prihvatanje stvari, situacija i ljudi sa ljubavlju i radošću. Kod nas čak postoji i festival Balkanske muzike i pozajemo Vaš etno- stil.

prijateljske, nadam se da ćete opet živeti u harmoniji i miru. Trudimo se da Vas podržimo na svakom političkom planu. Vaš strateški položaj je izrazito važan i ključan ste faktor stabilnosti regionalne. Ujedinjene Nacije su stvorile UNMIK i on treba da bude čuvan, zaštitnik Vaših ljudi i kulturne baštine na Kosovu. Sada kada ste narodna manjina na Kosovu, Vaša ljudska i manjinska prava kao i izuzetno vredna kulturna baština mora biti poštovana i očuvana. Nadam se da Vaš narod želi ulazak u Evropsku Uniju jer smatram da će to doneti veliku dobrobit običnom čoveku, koji će imati sigurniju i lepu svakodnevnicu. Bolja ekonomska situacija i veća stabilnost bi sigurno uticale na bolji život svakog od Vas. Naravno, pitanje je Da li Srbи to žele? U svakom slučaju, mislim da je svima u interesu da zemlja sa ovakvim strateškim položajem, na raskrsnici najvažnijih istorijskih drumova bude u dobrom stanju. Ako svи putevi vode u Rim, ja mogu da dodam da svи putevi vode kroz Beograd. Evropa pripada Srbiji i Srbija pripada Evropi. Ovde su korenii prave Europe, baš ovde. Sve je ovde počelo. Ovde je Evropa Prima a sve ostalo je Evropa Sekunda i ako dođe do međusobnog poverenja, poštovanja zahteva i očekivanja i jedne i druge strane, ono što sledi je čist prosperitet.

Zavičaj:

Z a h v a l j u -
jem se u ime
r e d a k c i j e
i čitalaca
Zavičaja iz ce-

log sveta na ragovoru. Šta biste poručili našem narodu i kako biste opisali naš sadašnji trenutak iz perspektive jednog ikusnog diplomata sa drugog kontinenta, iz jedne demokratske mnogoljedne zemlje kakva je Brazil?

Dante Koeljo de Lima: Nikada ne znate šta će se dogoditi do poslednjeg trenutka, realno- pogotovo kada je u pitanju zemlja kakva je Vaša. Vaš narod je takođe mudar i temperamentan i sloboda izbora vlada čak i kad to tako ne izgleda. Verujem da ćete izabrati opciju koja Vam omogućuje da više ne stojite u redovima pred ambasadama što maltene još samo Vi činite u Istočnoj Evropi. To je tužno videti. Vaši susedi koji su po svemu bili daleko iza Vas sada putuju slobodno a Vi ste politički zatočenici situacije dok vreme prolazi. Vi ste na primer bili dete kada je sve počelo a sada ste već mlada žena. Pola Vašeg života je prošlo u kompromisima na visokom nivou. Vreme je da Srbi žive opet slobodno kao nekada. Za mnoge ljudе je sloboda kretanja samo san, to nije humano.

Nemati para je jedno ali biti maltene zatvoren u svojoj zemlji i imati ograničenu slobodu kretanja je mnogo tužnije i gore. Ja Vam želim da budete sрећni i ako će Vas ulazak u Evropsku

Datum i mesto rođenja: 28 septembar 1943, Država Tocantins, Brazil

Supruga: gđa Maria Tereza S.Castanheira, de Lima

Dva sina: Andre(rođen 1973 u Oslo, Norveška) i Eduardo (rođen 1981 u Washingtonu, SAD)

Visoko obrazovanje:

Diploma pravnog fakulteta na bivšem Univerzitetu države Guanabara, (sada Savezni Univerzitet Rio de Žaneira),

Škola diplomatskog poziva na Rio Branco Institutu (Diplomatska Akademija), Škola naprednih studija za diplomat, Rio Branco Institut (Diplomatska Akademija), Škola visokih studija, Rio Branco Institut (Diplomatska Akademija),

Služba u spoljnim poslovima: Ministarstvo međunarodnih odnosa, Ministarstvo Planiranja, Budžeta i Uprave (Sekretariat spoljnih poslova,

Služba u diplomatskim i konzularnim predstavništima: Drugi sekretar Ambasade Brazila u Washingtonu, SAD, Prvi sekretar i otpovladnik poslova Ambasade Brazila u Abidžanu, Obala slonovače, Konzul Generalnog Konzulata u Asuncionu, Paragvaj, Savetnik za politička pitanja ambasade Brazila u Karakasu, Venecuela, Savetnik (Ekonomski i komercijalni ataše), Ambasade Brazila u Lisabonu, Portugalija, 1994-1996, Ministar Savetnik Ambasade Brazila u Lisabonu, Portugalska, Ministar Savetnik, Predstavnik stalne misije pri Organizaciji američkih država u Vašingtonu, SAD, Ministar Savetnik, (Zamenik Šefu misije) i otpovladnik poslova Ambasade Brazila u Rimu, Italija

Odlikanje:

Orden Rio Branka, Brazil, Visoki oficir, 2003, Orden za zasluge Maua, Ministarstvo transporta, Brazil, Visoki oficir, Orden za zasluge države Tokantins,

Zavičaj: Kako Vi kao predstavnik Brazila vidite Srbiju u budućnosti? Da li verujete u naš prosperitet i povratak stabilnosti?

Dante Koeljo de Lima: Lično, nadam se da ćete biti jako sрећni. Vi ne možete vratiti ili zaustaviti sat istorije. Vi znate da mi u ovoj celoj situaciji sa Kosovom podržavamo Srbiju i nadamo se da ćete u svega nekoliko koraka uspeti da stabilizujete svoju situaciju. Naše su zemlje

jul- avgust 2009.

Uniju učiniti sрећnim narodom- uđite u Evropsku Uniju. Mladi ljudi u otkrivanju sebe moraju da putuju a nemogućnost da to čine predstavlja ih pred sobom kao manje vredne u odnosu na svoje vršnjake u svetu. Mladi zaslužuju čitav svet i ja se nadam da će ga uskoro imati. Bela Šengen lista je prvi korak u svet. Hvala Vama.

Tekst: Kristina Radulović Vučković
Foto: Marina Lukić

ZAVIČAJ

17.“DANI SRPSKOGA DUHOVNOG PREOBRAŽENJA“ PO DELU DESPOTA STEFANA

DESPOTOVAC je od 1.-8. avgusta bio mesto najznačajnijih kulturnih događaja u Srbiji. Ova kulturno-duhovna manifestacija

nik ministra kulture, koji je ove godine otvorio „Dane“, i dodao:

- Rešenje svake krize, ekonomске, političke, kulturne, oduvek je zavisilo najviše od ljud-

nikom i gostima, koje je pozdravio Mališa Alimpijević, predsednik Opštine, nastupio je Akademski hor Studentskog kulturnog centra Niša, sa dirigentom dr. Suzanom Kostić, koji su nakon Druge rukoveti Stevana Mokranjca, održali celovečernji koncert duhovne muzike.

- Izuzetno sam počastvovan time što imam priliku da u ime građana Despotovaca, prvi deset dana avgusta centra velike srpske kulturne manifestacije, sa ovog mesta i ovim povodom pozdravim sve prisutne – rekao je Mališa Alimpijević, predsednik Opštine, i dodao:

- Podižući Manasiju pre šest vekova na par kilometara od ovog mesta i dovodeći najumnije ljude toga vremena u čuvenu Resavsku školu, Visoki Stefan je i odredio Gornju Resavu za vrelo kulture.

Verujući da njegovu nepresušnost branimo i ovogodišnjom manifestacijom, podsećamo se na delo velikog viteza i vladara i velikog zaljubljenika u književnost i poeziju, koji je pre ravo šesto godina napisao poetsko delo „Slovo ljubve“, ističići ljubav u opštem smislu reči, danas toliko neophodnoj svima nama.“

Apre svečanog otvaranja, u Narodnoj biblioteci „Resavska škola“ održana je promocija zbornika radova sa prošlogodišnjeg naučnog skupa posvećenog temi „Despot Stefan Lazarević u nauci, istoriji, književnosti i umetnosti“, koji sadrži osamnaest radova naučnih radnika i istoričara.

O ovom 15. po redu zborniku sa

naučnih skupova, koji se održavaju u okviru „Dana“, govorile su naučni radnici Gordana Jovanović, predsednik ovogodišnjeg Programskog saveta, Zlata Bojović i Jelka Ređep.

Na temu ovogodišnjeg naučnog skupa „Srednji vek u srpskoj nauci, istoriji, književnosti i umetnosti“, koji je sutradan održan prezentovani su radovi dvanaest autora, naučnih radnika, istoričara i književnika:

- Naučni skup je dao „Danima“ novu vrednost. U proteklih 16 skupova pročitano je 320 naučnih referata iz oblasti istorije, jezika i književnosti, umetnosti i kulture, i učestvovalo je više od sto naučnika svih humanitarnih disciplina, od istoričara umetnosti Vojislava Đurića i Dejana Medakovića, lingviste Pavla Ivića, istoričara Miroslava Pantića i Sime Ćirkovića, do niza drugih – istakla je Zlata Bojović.

Zbornike sa svih dosadašnjih skupova izdala je Narodna biblioteka „Resavska škola“.

Na 17. „Danima“ održano je 19 kulturno-duhovnih manifestacija. Od Arhijerejske liturgije u Manasiji, do narodnih igara i pesama na letnjoj pozornici Despotovačke

ske kreativnosti.

Zato kriza ne sme da bude izgovor iza kojeg će se skrivati lenjost duha. Uveren sam da će upravo učesnici ovogodišnjih „Dana duhovnog preobraženja“ svojom kreativnošću, invencijom i snagom duha pokazati da upravo kultura najsnažnije potiskuje izraženu malodušnost svakodnevnice.“

Na gradskom trgu despot Stefan, 1. avgusta, divne letnje večeri, pred brojnom

PANTIĆ POČASNI PREDSEDNIK

Akademik Miroslav Pantić, koji ima velike zasluge za sedamnaestogodišnje trajanje i bogat sadržaj svih dosadašnjih „Dana preobraženja“, i idejni tvorac Naučnog skupa, koji se godinama održava u okviru ove manifestacije, prvi put ove godine, iz zdravstvenih razloga, nije bio na čelu Programskog saveta.

Odlukom organizatora i Programskog saveta, čiji je predsednik ove godine bila prof.dr.Gordana Jovanović, akademik Pantić je izabran za počasnog predsednika.

Ljubiša Dobrosavljević, zamenik predsednika Opštine, bio je direktor, a mr. Zlatko Dragosavljević, generalni direktor JP PEU „Resavica“, predsednik Organizacionog odbora ovogodišnje manifestacije.

2009., koncerte ozbiljne muzike i operskih aria umetnici iz Beograda i mladi talenti Despotovca, u goste su došli i glimac Svetislav Goncić i književnik Slobodan Rakitić, a veoma posećen je bio koncert „Garavog sokaka“.

I pored ekonomске krize i izostanka finansijske pomoći Ministarstva za kulturu, vodeći ljudi Opštine i poslenici kulture u Despotovcu nisu dozvolili da ova kulturna manifestacija, koja je od poodavno prešla okvire opštine i Resave, i postala jedna od prepoznatljivih u Srbiji, prekine važnu nit širenja kulture u našoj zemlji.

Gojko Zorić

banje, svaka od predbi imala je svoju publiku.

P r e m a r ečima Ljubiše Dobrosavljevića, zamenika predsednika opštine Despotovac, koji je ove godine bio i direktor ove zančajne manifestacije više od 5.000 ljudi je prisustvovalo kulturnim zbivanjima na gradskom trgu despot Stefan, u manastirskoj vodenici, galeriji Centra za kulturu, Sportskoj hali i hali Osnovne škole.

Z a l j u b i t e l je pozorišta predstave su izveli gradska pozorišta iz Smederevske Palanke, Jagodine i Beograda, otvorene su izložbe slika Ljubice Cuce Sokić i resavskih umetnika sa kolonije „Resava

PRIM. DR MIOMIR PETKOVIĆ:

SPROVODIMO SVE NEOPHODNE MERE ZAŠTITE OD GRIPA

Povod za razgovor sa prim. dr Miomirom Petkovićem direktorom Zdrastvenog centra u Negotinu, su sve češće najave koje stižu iz svih krajeva sveta da se mnoge zemlje intenzivno pripremaju za očekivani novi nalet gripa H1N1, popularno nazvan „svinski grip“. Imajući u vidu visoku frekventnost ljudi kroz opština Negotin, kako onih koji su u tranzitu, tako i velikog broja naših ljudi koji rade širom sveta, a ovog letu su pristigli u neuobičajeno

velikom broju pitali smo dr Petković šta je do sada preduzeto.

- Mi smo odmakli sa nizom konkretnih aktivnosti koje treba da omoguće, da mnoge službe sinhronizovano i adekvatno reaguju u

slučaju pojave obolelih pacijenata od gripa H1N1. Naša Epidemiološka služba je u stalnom kontaktu sa Zavodom za zaštitu zdravlja iz Zaječara, čiji je predstavnik u Republičkom savetu za odbranu od pandemije ovog gripa. Naravno da su pored Epidemiološke službe, uključene i druge službe poput Opštine medicine i Pedijatrijske službe. Održano je puno edukativnih sastanaka, koji reba da pomognu u prepoznavanju simptoma, izolacije i eventualne hospitalizacije obolelih uz sradnju sa Zavodom za zaštitu zdravlja. Do sada u opštini Negotin nije bilo slučajeva obolelih od tzv. meksičkog gripa. Dodatak bih da je na našu inicijativu formiran Opštinski centar za kontrolu i praćenje virusa gripa H1N1. U Centru je desetak naših lekara i drugih stručnih ljudi koji mogu da pomognu u slučaju masovnije pojave gripa.

Institut „Batut“ je nabavio oko 75 hiljada doza leka „Tamiflu“ što bi trebalo, prema njihovim izjavama da bude dovoljno, imajući u vidu da će sredinom novembra verovatno početi vakcinacija dece i starih ljudi. Nrvno prioritet će imati i hronični bolesnici i ljudstvo Zdrastvenog centra koje treba da se uspešno nosi sa ovim gripom, koji može da se pretvori pandemiju i ugrozi živote mnogih ljudi. Oni koji mogu sami da nabave vakcincu, naka dođu, mi ćemo im je dati stručno i besplatno, kaže dr Petković.

Na pitanje ima li i drugih priprema za period koji dolazi, rekao nam je da je veliki problem, koji nema medicinski aspekt, ali se tiče normalnog funkcionisanja Zdrastvenog centra u Negotinu grejanje. Naime, ljudi iz tehničke službe su utvrdili da se dnevno iz mreže gubi čak jedan kubik vode, što je za grejnu sezonu ogroman izdatak. Problem je, ističe dr Petković što je mreža od 3000 metara urađena kao celina i ne postoji mogućnost parcijalnih sanacija. Izlaz je u uvođenju nove podplafonske instalacije. To je u svakom slučaju velika investicija od 3 miliona dinara i mi smo se obratili Fondu za zdrastveno osiguranje i Opštini negotin da nam izdaju u susret i pomognu sanaciji ovog problema. Zadatak će biti, za onog koji da najpovoljniju ponudu da sa poslovima krene do kraja avgusta, a iste završi ddo početka oktobra, jer želimo da potpuno spremni dočekamo grejnu sezonu, rekao nam je direktor Petković.

Na kraju dodajmo i jednu informaciju, da doktori ovog Centra ne miruju, čak i kada su u zasluženoj penziji. Dvojica od njih, inače doktori medicinskih nauka, zajednički su objavili knjigu „Srpsko lekarsko društvo i znameniti lekari Negotinske Krajine“, uz pomoć ove zdrastvene ustanove.

ZAVIČAJ

U MOKRANJU LEK CEO ZA SVET

Kad je počela izgradnja modernog vodovoda u selu Mokranje, kod Negotina, 1993. godine, Savet mesne zajednice - na čelu sa izvođačem radova Miletom Patrovićem, tadašnjim povratnikom iz Frankfurta - nije ni sanjao da će naići na ogromnu količinu vode ispod sela, na dubini od 120 metara. Prilikom bušenja naišli su na sloj tvrdog kamena, koji je bio širok čak 20 metara. Kad su probili taj sloj, konačno su naišli na vodu. Ubrzo su odneli vodu na analizu u Beograd, gde je utvrđeno da je hemijski i biološki veoma čista, druga u Srbiji po kvalitetu. Potom su eksperti iz Beograda iscrpli vodu sa šest turbina, radeći 24 sata bez prekida, da bi ustanovili koliko vode ima ispod sela. Začudujuće, posle nekoliko sati nivo vode se podigao u prvobitno stanje i tako se došlo do zaključka da ispod sela Mokranja leži celo jezero sa najčistijom vodom.

Mokranje je veoma poznato po lovnom rezervatu Alija u koji dolaze stranci u lov na lopatare, jelene i divlje svinje. Takođe u okolini sela Mokranj rastu različite lekovite biljke: kantarion, majčina dušica, hajdučka trava, matičnjak...

Na oko 300 metara od glavne bušotine je druga bušotina, na dubini od 60 metara. Ona je u privatnom posedu Aleksandra Kobilanovića, gde teče danonoćno u nepovrato najkvalitetnija voda, koja je veoma lekovita, izbacuje kamenje iz bubrega i pesak iz bešike. Ubrzo se to pročulo i sada svaki dan, od jutra do mraka, ljudi stoje u redu kako bi uzeli ovu dragocenost. Tu dolaze automobili sa registracijskim tablicama iz skoro svih zemalja Evrope. To su naši dijasporci koji su čuli za ovaj lekoviti izvor. Naš dopisnik je, prilikom posete ovom mestu, saznao da su došli ljudi iz Brze Palanke kod Kladova, Zaječara, Majdanpeka, Bora... Komšije iz okolnih sela dolaze svakog dana.

Mokranje nikad nije oskudevalo u vodi. Danas ima oko 20 javnih bunara, skoro na svim raskrsnicama, kao i pet-šest javnih česama. Međutim, izgradnjom modernog vodovoda bunari polako padaju u zaborav i ne održavaju se. Što je još interesantnije, pored tih javnih bunara i česmi skoro svako treće domaćinstvo je imalo bunar na svom posedu.

Na oko dva kilometra od sela su poznate mokranjske stene, kroz koje protiče mokranjska reka, a u podnožju stena je i čuveni mokranjski vodopad sa jezerom. Skoro svake godine reka presuši u letnjem periodu, ali jezero ne. Toma Trajilović, rodom iz Brze Palanke kod Kladova, živi i radi već 37 godina u Eskilstunu, kod Stokholma, priča: "U Švedskoj ima 4.000 jezera i ima puno vode, ali ova voda iz Mokranja je posebno lekovita. Uvek kad dolazim na odmor obavezno svratim ovde i napunim i po desetak kanistra vode. Stvarno je dobra i osećam se nekako smireno i bolje mogu da spavam. Šteta je što nepovratno teče u obližnju mokranjsku reku, to bi trebalo da se flašira i da se prodaje na zapadu kao med".

- Ovo je već treća godina od kada dolazim sa suprugom po mokranjsku vodu. Kad je pijemo osećamo se dobro. Kad god dolazimo na odmor obavezno dolazimo po vodu u Mokranje. Danas smo uzeli sedam kanistara i kad nestane mi sednemo u kola i ponovo skoknemo po novu svežu vodu - kaže Jon Srbulović, rodom je iz sela Aleksandrovca, koji 26 godina radi u francuskom Milusu.

Ž. MARKOVIĆ

jul - avgust 2009.

ČUVARI KULTURE I PRIJATELJSTVA

Više od 150 učesnika, slikara, vajara, pesnika, prozaista, glumaca i muzičara iz 11 zemalja, okupilo se ove godine u domu porodice Jakšić u Krčedinu, gde je od 30. jula do 2. avgusta, održana tradicionalna LIKOVNA I PESNIČKA KOLONIJA KRČEDIN 2009. Među učesnicima je bilo 17 slikara i vajara, a među njima svakako je najpoznatiji naš proslavljeni slikar Miloš Šobajić iz Pariza, kao i specijalna gošća Mariana Georgijeva iz Bugarske. Od naših slikara bili su Momčilo Fundup i Svetlana Krstić iz Beograda, Goran Ćeličanin iz Varvarina, Tatjana Pljakić i Dušica Radosavljević iz Kraljeva, Žarko Stanković iz Paraćina i mnogi drugi, te vajari Boris Staparac iz Hrvatske i Milutin Ranković iz Lajkovca. Književnike su ove godine predvodili Slobodan Rakitić, Dobrica Erić, Radomir Andrić, Adam Puslojić, Slavomir Gvozdenović, Vlastimir Stanislavljević, Gordana Vlaijić, Duško M.Petrović, Rade Simović, i gosti iz inostranstva Lučjan Aleksiju iz Rumunije i Gordana Stojkova iz Makedonije.

Muzički program predvodio je instrumentalista na fruli Bora Dugić, a nastupili su i grupa „Svitanje“ iz Beograda, tamburaški orkestri „Branišlav Nušić“ iz Borova i „Tata i dva brata“ iz Mokrina i vokalni trio „Sestre Bjelović“ iz Beograda. Dobitnici titule „JA, KRČEDINAC“ za 2009. godine su Minja Subota, Bora Dugić, Slobodan Rakitić, Radomir Andrić, Slavomir Gvozdenović, Alberto García Teresa, Aleksandar Čotrić, Dobrica Erić, Nedeljko Popadić, Goran Đorđević, Svetla Vuković, Mariana Georgijeva i Rade Simović. Dobitnici priznanja „NJAKA KRČEDINSKA“ za 2009. godinu su Gordana Stojkova, Ivan Vučković, Gordana Vlaijić i Branko Pražić.

Predstavljeni su i „Smederevska pesnička jesen“, „Šumadijske metafore“, „Kraljevski red vitezova“, „Stara Raška“, „Sabor Zmaja od Noćaja“, časopis „Vitez“ i kruševački „Putevi kulture“, kao i modne revije Dragice Bajić i „Milenijum sporta“. Program su vodili glumci Svetlana Sretenović i Marko Stojanović ali i naši bardovoditelji Minja Subota i Svetla Vuković. Urednik programa i selektor bio je Miodrag Jakšić a domaćini kolonije Ljubica i Zoran Jakšić.

Koloniju je na svečanosti 30.jula otvorila Dženifer Braš, otpadnica poslova američke ambasade u Beogradu a prisutnima su se obratili naš poznati slikar Miloš Šobajić i Dragan Nedeljković, zamenik ministra kulture Vlade Makedonije. Gradonačelnik opštine Indija, Goran Ješić, zatvorio je manifestaciju 2. avgusta a vatrometom je dom porodice Jakšić osvetlio puteve novim zmajevima, čuvarima kulture i prijateljstva. Čestitamo!

Specijalni gost kolonije bio je popularni mladi španski pisac iz Madrida, Alberto Garsija Teresa, koji je pored čitanja svoje poezije držao i stručne radionice sa našim mlađim pesnicima Spasojem Ž. Milovanovićem, Srdanom Popovićem, Sanjom Petrović, Predragom Jakšićem, Aleksandrom Draganovićem i drugima. Izvedene su tri pozorišne predstave, „Jazavac pred sudom“ Narodnog pozorišta iz Banja Luke, „Sveti Sava – sin svetlosti“ pozorišta iz Niša i monodrama „Po kila smeha“ komičara Marka Stojanovića.

Filmsku industriju predvodio je reditelj Dinko Tucaković, koji je kao gost kolonije predstavio svoj dokumentarni film „Zaboravljeni Gran pri“. Emitovani su filmovi iz Slovenije, Irana i Republike Srpske, kao i devet kratkih filmova studenata FDU iz Beograda, dok je tokom trajanja manifestacije organizovana izložba radova jednog od naših najznačajnijih scenografa Gorana Joksimovića.

"CAR LAZAR" GMUNDEN

DOČARALI LEPOTU TRADICIJE I OBIČAJA

U Gmundenu, prelepotom gradiću pored istoimenog jezera, srpski klub „Knez Lazar“ obeležio je Vidovdan. U toku dana je održan turnir u malom fudbalu, na kome su učestvovale šest ekipa, a uveče je za brojnu publiku organizovan kulturno – umetnički program. Pored nastupa tri folklorna ansambla domaćina, veče su osmisili članovi KUD „Kopaonik“ iz Leposavića sa Kosova i Metohije. Oni su, obučeni u prelepe narodne nošnje, igrom i pesmom dočarali lepotu tradicije i običaja iz južne srpske pokrajine. Pred svaku programsku tačku gosti su publici govorili o kraju iz kojeg koreografija potiče, kao i o važnim istorijskim činjenicama i aktualnim prilikama, što je bio svojevrstan vid edukacije.

Pored konzula Republike Srbije u Salzburgu Jelice Dimitrijević sa saradnicima, priredbi je prisustvovao protonamesnik Novo Lazić, zatim predsednik Saveza Srba u Austriji Mališa Ilić, velika grupa članova SKUD „Karadorde“ iz Beča na čelu sa Dejanom Jovanovićem, kao i predstavnici srpskih klubova „Božuri“ iz Stajerske, „Resavac“ iz Burgenlanda, „Vidovdan“ iz Linca i „Stevan Sindelić“ iz Salzburga. Svi su oni došli sa željom da pozdrave goste sa Kosova i da poruče našem narodu tamo da istraje u svojoj teškoj borbi za opstanak.

Pozdravljajući goste i zahvaljujući se na bratskom priјemu, umetnički direktor KUD „Kopaonik“ Đorđe Lakušić je naglasio:

-Mi smo na staroj srpskoj zemlji, u srpskoj postojbini i tamo ćemo ostati dok smo živi. To je naše, to je Srbija! Nema toga što nas može naterati da prihvativimo nelegalnu nezavisnost koju su Albanci proglašili. Nikad ni-

jedan Srbin neće na Kosovo i Metohiju gledati drugačije nego kao na deo Srbije i sve ucene i pritisci iz dela zemalja zapada neće uroditи plodom, istakao je Lakušić, dodajući je Srbima na Kosovu jedini sagovornik vlasti Republike Srbije.

Posebno dirljiv momenat bio je kad su na binu izašli predstavnici ekipa „Čarapani“, koja je pobedila na turniru u malom fudbalu i svoju nagradu od 400 evra uručili gostima iz Leposavića. Tada je Mališa Ilić, uz reči da svako srpsko srce kuca na Kosovu, svetoj Lazarevoj zemlji, pozvao sve prisutne da simboličnim novčanim prilogom pomognu KUD „Kopaonik“. Suma od 850 evra, koja je prikupljena, dobro će doći devojkama i mlađićima iz Leposavića, koji iz Austrije odlaze u Španiju, gde će kao predstavnici Srbije učestvovati na međunarodnom festivalu folklora.

Kako je ispričao sveštenik Novo Lazić, u Gmundenu koji broji 12.000 stanovnika, živi oko 80 srpskih porodica. Među njima ima dece koja pohađaju nastavu pravoslavne veronauke, a bogosluženja se obavljaju u prostorijama katoličkog manastira Hristos Nazaret.

Klub „Knez Lazar“ je prvo udruženje naših građana koje je 1991., kad je os-

novano, u svoje ime stavilo odrednicu „srpski“. Na čelu kluba je Stanojlo Petrović, a pored tri folklorna ansabla različitih starosnih dobi, imaju razvijenu sportsku sekцију. Dragiša Vasiljević – Gica, umetnički rukovodilac u folkloru, predsednik je Zajednice srpskih klubova u pokrajini Gornja Austrija, a najzaslužniji je što im je u goste došlo društvo iz Leposavića, koje je prvi put u Gmundenu gostovalo pre pet godina.

KUD „Kopaonik“ u Leposaviću postoji od

1998. godine i okuplja više stotina mlađih. Pored škole folklora i šest ansabala različitih uzrasta, ovo društvo ima i muzičku školu za violinu, flautu, frulu i harmoniku, kao i

pevačku grupu. Posebnost je radionica za izradu narodnih nošnji, koja se pročula širom Srbije. Dobitnici su velikog broja visokih priznanja, a više puta su gostovali u inostranstvu. Uprava KUD „Kopaonik“ nudi saradnju društvima iz dijaspore, bilo da se radi o postavljanju folklornih koreografija, učenju muzike ili izradi narodnih nošnji sa Kosova i Metohije.

FIGEN

FOLKLORAŠI POMOGLI PRIJATELJU UGOSTITELJU

Kulturno-umetničko društvo "Petar Kočić" iz Figena odaziva se rado svakom pozivu, a tako je bilo i proteklog vikenda kada je društvo nastupilo na humanitarnoj manifestaciji u Landkampfenu. Osim njih, na ovoj manifestaciji učestvovali su KUD "Jedinstvo" iz Vergla i KUD "Mladost" iz Rozenhajma.

Na predlog uprave kluba "Petar Kočić" na čelu sa predsednikom Gojkom Savićem izašlo se u susret Zoranu Cvijanoviću, vlasniku ugostiteljskog objekta. Inače, Cvijanović je vlasnik ovog objekta od 2004. godine, a nedavno se desila nesreća usled koje mu je deo objekta nastradao u požaru.

Humanitarna zabava za pomoći ugostitelju trajala je do sitnih sati, a publika je uživala uz dobar folklor i roštilj.

Istovremeno, jedan od najmlađih članova KUD-a "Petar Kočić" ostvario je veliki uspeh. Na nedavnom takmičenju pevača amatera u Verglu Bojan Vujanović (10), pored jake konkurenциje, svojim glasom zadivio je prisutne i osvojio prvo mesto.

jul - avgust 2009.

PREZENTACIJA PROJEKTA

„DEMOKRATIJA U EVROPSKOJ UNIJI“

U osnovnoj školi Wehlistraße 178 u drugom bečkom okrugu uz prisustvo učenika, nastavnika i roditelja, prezentovan je projekat „Demokratija u Evropskoj uniji“. Prisutne je pozdravila vršilac dužnosti direktora gospoda Ingrid Fischer. Ona je istakla da je projekat sproveden u svim odeljenjima od prvog do četvrtog razreda. Napomenula je da je uloženo mnogo truda i rada, a sve u cilju da učenici shvate pojам demokratije, pravo na odlučivanje, počevši od porodice, pa preko škole i u budućem društvenom životu.

Osim zemalja članica Evropske unije, predstavljene su i države koje pretenduju da postanu sastavni deo velike porodice evropskih naroda. Među njima su Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora.

Prezentaciju bivših država SFRJ održala je Svetlana Matić, nastavnik bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika sa svojim učenicima koji pohađaju ovu nastavu.

"U svom dvomesecnom bavljenju ovom tematikom, pokušala sam da kroz časove maternjeg jezika učenicima približim pojam demokratije u svakodnevnom okruženju ali i u društvenom i političkom životu zemalja iz kojih potiču njihovi roditelji, baki i deke. Sa učenicima sam razgovarala o održavanju izbora, načinu glasanja i biranju i izboru pojedinih ličnosti za poslanike u pokrajinskim i republičkim parlamentima navedenih država. S obzirom da je tema veoma specifična i za niže razrede osnovne škole poprilično teška, trudila sam se da je kroz igru i druženje približim učenicima."

"U pojedinim razredima simulirali smo glasanje tako što smo napravili improvizovane glasačke kutije. Izradili smo glasačke listiće i birali predložene kandidate za učenički parlament koji ima izvršnu vlast. Na ovaj način učenici su shvatili da nije lako stvarati zakone i preuzimati odgovornost za donete odluke. To je bila demokratija na delu, konkretno u nastavnoj praksi istakla je Svetlana Matić u izjavi za "Zavičaj".

ZAVIČAJ

DR NENAD BOROJEVIĆ, NAČELNIK INSTITUTA ZA ONKOLOGIJU I RADILOGIJU SRBIJE

HUMANISTA U BORBI PROTIV RAKA

Zavičaj – Poštovani doktore Borojeviću, onkologija kao disciplina uglavnom budi interesovanje u ljudima kada je nažalost kasno. Sama zgrada Instituta za onkologiju je mesto pored kojeg se prolazi sa osećanjem tuge i straha. Poslednjih godina se u celom svetu puno radi na tome da se preventiva i opšta informisanost dovedu do nivoa sa koga će moći da se kontrolišu, planiraju trenutno stanje i život pacijenta uopšte te da institucije ovog tipa postanu centri preventive, pravovremenog informisanja i samopomoći koje u ljudima bude nadu, odgovornost i sigurnost. Kako u tome napreduje rad Vašeg centra?

Dr Borojević – Mi puno radimo na tome. Želimo da građani Srbije budu što više i kvalitetnije informisani. Danas ima jako puno teorija i skoro sve su popularne jer kod zdravih upravo strah budi interesovanje a kod bolesnih nada. Izuzetno smo aktivni i nastojimo da oborimo sve tabue i pomognemo ljudima pojednostavljujući čitav sistem preventive i lečenja.

Zavičaj - Da li se u skorijoj budućnosti može očekivati dostupnost aparata koji se bavi samo degenerisanim, kancerogenim ćelijama?

Dr Borojević – Takav aparat još uvek ne postoji i zato se koristi sve što je moguće da bi se kancer suzbio. Same kancerogene ćelije postoje u našem organizmu baš kao i zdrave. One su tzv. smeće našeg organizma, koje se kada dođe do poremećaja ne čiste kako treba i ne eliminišu valjano. One ostaju i bujuju i to je rak. Do poremećaja dolazi iz najrazličitijih razloga a poremećaj se odnosi na rast ćelija. Ćelija odrasle osobe u jednom momentu prestaje da raste i da se razmnožava; dostigla je određeni nivo i njeno razmnožavanje prestaje što je regulisano genima zaduženim za to. Ako se desi poremećaj u radu tih gena tako da ta ćelija nastavlja da se deli t.j. razmnožava ona samim tim izlazi van kontrole celog организма. Njena nekontrolisana deoba t.j. razmnožavanje stvara tumor. Osim što se deli na takav način ona se još i menja unutar sebe i poprima osobine koje normalna ćelija ne poprima a to su da može da infiltrše okolinu i da se otkači te da ode krvlju na neko drugo mesto u organizmu i da se tu nastani i isto tako nastavi da se množi i deli. To je rak. Znači, sigurno je problem na nivou gena ali se ne zna momenat nastanka

tog problema kao uzroka za nastanak raka. Kod većine malignih tumora je utvrđen i povezan niz zajedničkih faktora koji očigledno imaju veze sa nastankom raka i oni se zovu faktori rizika ali se ne može za njih reći da su uzročnici. Za neke mogu biti ali za neke ne. Na primer, kod raka dojke, što je inače moja oblast, se zna da žene koje nisu rađale ili koje su kasnije rađale kao i žene koje u svom srodstvu po krvnoj liniji imaju to opterećenje imaju veću šansu da dobiju rak dojke nego neke druge žene ali to ne znači da će svaka žena sa tim faktorima imati problem. Institut za onkologiju i radiologiju je najveći centar u Srbiji i u čitavom regionu koji se bavi dijagnostikom i lečenjem obolelih od malignih oboljenja. Interesantno je da je i sama zgrada u kojoj se mi nalazimo počela da se gradi pred Drugi svetski rat i napravljena je kao kompletna donacija kraljevske porodice Karađorđević. Oni su odlučili još tada da skupe i sami daju sredstva za stvaranje specijalizovane bolnice za rak, što je u to vreme za čitavu Evropu bilo vrlo retko. Pokazali su svoju dalekovidost i prihvatali su savete struke koji su im u to vreme dati. Rak je tada bio nešto drugo ali se očekivalo da će postati vrlo ozbilja stvar i tako je preporučeno da se napravi specijalizovana ustanova za tu namenu a danas ovde radi oko devet stotina zaposlenih. Mi smo univerzitetska klinika, imamo direktni kontakt sa Medicinskim, Stomatološkim fakultetom i drugim fakultetima. Godišnje se ovde leči oko jedanaest hiljada ljudi od čega oko šest i po hiljada novodijagnostikovanih. Svake godine u Srbiji od raka oboli oko trideset hiljada a nažalost svake godine u Srbiji od raka umre oko dvadeset hiljada ljudi. U svakom momentu u Srbiji boluje od raka oko sto i pedeset hiljada ljudi, onih kojima je dijagnoza postavljena ranije i koji žive sa tom dijagnozom. Najčešći maligni tumori su kod žena u Srbiji su na dojci, grliću materice, plućima a kod muškaraca na plućima, debelom crevu i prostatu. Polovina svih malignih oboljenja u Srbiji su karcinom pluća, karcinom dojke i karcinom debelog creva što je karakteristično za zemlje siromašnijeg ekonomskog statusa jer što je to povezano i sa životnim navikama kao što su pušenje koje utiče na uglavnom koban rak pluća. Rak dojke, grlića materice i debelog creva mogu na vreme biti otkriveni i pravilno lečeni i čak izlečeni ako se otkriju u ranoj fazi koja je najbolja za lečenje i ujedno najteftinija. U bogatim, dobro razvijenim zemljama, za razliku od naše, koja pored toga što je nerazvijena i siromašna nije ni organizovana dobro, postoje programi za rano otkrivanje pomenutih karcionoma. Mi u Srbiji razvijamo te programe. U javnosti je prisutna tendencija popularizacije priče o raku

Dr Nenad Borojević je rođen 1960. u Banjaluci, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Medicinski fakultet upisao je 1978. u Beogradu, završio 1983. sa prosekom 9,37. Posle završenog staža i odsluženog vojnog roka, zaposlio se u Institutu za onkologiju i radiologiju Srbije 1986.godine.

Specijalistički ispit iz radiologije položio je 1990, a uža specijalizacija mu je priznata na osnovu odluke Ministarstva zdravlja i Rešenja Dekana Medicinskog fakulteta 2008. Magistarsku tezu je odbranio 1991, a doktorsku disertaciju 1998. Za asistenta pripravnika na predmetu radiologija, na Medicinskom fakultetu u Beogradu izabran je 1989 a za vanrednog profesora 2005. U zvanje Naučnog saradnika je ponovo izabran 2008 a u toku je njegov izbor u zvanje Viši naučni saradnik kao i izbor za vanrednog člana Medicinske Akademije SLD- a. Odlikom Vlade Republike Srbije je od 2005. postavljen za direktora Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije.

Počasni je doktor nauka Evropskog Univerziteta. Aktivan na brojnim stručnim funkcijama u zemlji i svetu. Predsednik Republičke stručne komisije za onkologiju. Predsednik Upravnog odbora Srpske grupe za gastro-intestinalne stremalne tumore. Predsednik Republičke komisije za unapređenje radio-terapije.

sa ciljem da se s jedne strane razvijanjem tih programa za rano otkrivanje podiže i nivo svesti ljudi o svom zdravlju. Nijedan program ma kako savršen bio ne može da funkcioniše ako nema odziva jer svaki program podrazumeva čvrstu mrežu određenih punktova u ustanovama gde je moguće izvršiti ranu dijagnostiku i mrežu pozivanja osoba iz ciljne populacije. Na primer naš program za rano otkrivanje raka dojke će kada bude kompletno razvijen, podrazumevati da sve

žene u životnoj dobi od 45 do 60 godina dobiju na kućnu adresu poziv da toga dana dođu na to i to mesto da im se uradi mamografija dojke. Taj će poziv dobijati na svake dve godine. To je jedan veliki poduhvat ali je jedina sigurna i dobitna opcija koja omogućava da se pobedi

jul - avgust 2009.

MOSTOVI ZA LIDERE SUTRAŠNICE

ova bolest. Unutar Instituta za onkologiju mi imamo jedan istraživački deo i istraživanja su bazična odnosno laboratorijska klasičnog tipa i klinička ispitivanja novih lekova i starih lekova za nove indikacije. Ta su ispitivanja uvek koordinisana od strane međunarodnih asocijacija i svakodnevno se u Institutu vrši bar četrdeset takvih kliničkih ispitivanja. U mnogom većem delu Instituta se sprovodi lečenje na klinika-ma za Radiološku dijagnostiku i onkologiju, Onkološku hirurgiju i Medikalnu onkologiju jer su to tri najkrupnija načina lečenja. Hirurgija, zračna terapija i hemoterapija t.j. terapija lekovima se na našim trima klinikama obavljaju svakodnevno celodnevno. Naš stacionar ima trista kreveta i nažalost su kapaciteti uvek popunjeni i naravno da uvek imamo liste čekanja zato što je vremenom Institut postao mali za sve oni koji dolaze po pomoći. Dnevno ovde uđe bilo na pregled, laboratoriju ili tretman oko hiljadu ljudi od sedam ujutro do sedam uveče iako je bolnica živa 24sata. Direktno smo učestvovali u pisanju Nacionalne strategije koja se zove "Srbija protiv raka" i koja predstavlja nacionalnu mobilizaciju svih sektora u društvu čiji se svest i rad moraju homogenizovati da bi se uspešno delovalo. Ne znamo uzrok i ne možemo govoriti o leku kakav je penicilin koji ubija bakterije. Cilj je, za sada, da se bolest što pre otkrije da bi se dok je lokalna uklonila. U ovoj fazi znanja onkologija koja je danas bitno snažnija nego pre samo pet godina, uspeva da izleči oko pedeset posto ljudi obolelih od raka što nije mali broj iako tako ne izgleda jer uglavnom čujemo tužne vesti a i ne znamo da je isto toliko ljudi izlečeno. Danas ljudi umiru od moždanog udara, srčanog udara i raka u najvećem broju slučajeva. Bolesti kardio-vaskularnog sistema su vodeće a zatim ide rak kao uzrok smrti. Kod nas oko dvadeset posto uzroka smrtnosti čini rak. Kada sam bio u Minhenu na usavršavanju '96. godine nisam video nijednu ženu u poodmaklom stadijumu raka dojke i grlića materice a ovde sam ih viđao dve dnevno. Razlog je to što se njihovom razvijenom programu odazivaju i žene iz najudaljenijih sela. Naš prvi korak je mobilni mamograf t.j. rendgenski uređaj za snimanje dojke u kamionu koji putuje po Srbiji. Radio-Televizija B92 je napravila akciju prikupljanja pomoći i oni su pokretni mamograf kupili i u dali nama. Mi nastojimo da ohrabrimo žene da razviju interes za samopomoć da bismo im mi mogli pomoći. Ta sprega je neophodna i pomažu joj mediji i javne ličnosti koje se obraćaju narodu.

Zavičaj – Hvala Vam, doktore Borojeviću. Recite nam za kraj Vaš stav o popularnoj teoriji stresa kao direktnom faktoru rizika stvaranja raka? Koliko je istinita?

Dr Borojević – Stres se povezuje sa svim bolestima pa i sa rakom. Sigurno je da ljudi koji žive bez stresa, mada ne poznajem puno takvih imaju manji rizik od oboljevanja generalno pa i od raka međutim nikada nijedna jedina studija nije ni urađena kako bi se to proverilo kao tačno. Nisam siguran ni da takva studija može uopšte da se uradi jer verovatno da postoje merila za nivo stresa i kvalitet stresa koji utiče. Mi prihvatomamo samo egzaktne podatke, brojke, rezultate. Odgovor je Da, ali tačno, to ne znam niti mislim da bilo ko to zna i da sa sigurnošću može da tvrdi i tom se teorijom ne sme manipulisati. Hvala Vama i Vašoj redakciji na pozivu.

Tekst: Kristina Radulović Vučković
Foto: Marina Lukić

jul - avgust 2009.

ministar omladine i sporta u Vladi Republike Srbije. Potom je prisutne u ime gradonačelnika Dragana Đilasa pozdravio Željko Ožegović, član gradskog veća grada Beograda.

U ime nominovanih, u prestižnoj kategoriji „30 ispod 30“ (30 najuspešnijih mladih ljudi iz dijaspora u dobi ispod 30 godina), govorila je dr Viktorija Janačković iz Skoplja. Nakon nje, mesto za govornicom preuzeo je i koordinator ove konferencije Miodrag Jakšić, državni sekretar u Ministarstvu za Dijaporu u Vladi Republike Srbije i koji je istakao da se rizik ulaganja dijasporu u Srbiju ubrzano smanjuje.

U svećanoj sali Skupštine grada Beograda, održan je zatim prijem i dodela priznanja najboljim mladim liderima iz dijaspora koji su izabrani u pomenuti ekspertske tim „30 ispod“. Tom prilikom prisutnim učesnicima konferencije obratili su se još jednom : Zora i Tijana Arnautović, Željko Ožegović i Miodrag Jakšić i dodelili prigodna priznanja i poklone pomenutim liderima laureatima.

Drugi dan Internacionalne konferencije mladih lidera dijaspore započeo je besedama počasnih govornika, njegove ekselencije John-a Morisson-a, ambasadora Kanade u Srbiji i Jennifer Leigh Brush, službenice amaričke ambasade u Beogradu.

Posle toga Miodrag Jakšić iz Ministarstva za dijasporu, prisutnima je predstavio grupu najboljih učenika Srba iz Temišvara i Vukovara, koji su bili gosti Konferencije i Univerzijade, a koje su prisutni pozdravili velikim aplauzom.

Prva internacionalna konferencija mladih lidera dijaspore završena je u kasnim popodnevnim satima, diskusijom o preduzetničkom kapitalu, u kojoj su učestvovali: Sava Marinković, Saša Radulović, Aleksandra Lazović i Miodrag Gazibara. Na kraju svim učesnicima pružena je šansa da se upoznaju i učvrste svoje kontakte, na završnoj zabavi koju je organizator priedio u klubu "Miss Manypenny", koji se nalazi na poznatom beogradskom izletištu Ada Ciganlija.

Bronislav Radulović

Učesnike, kojih je bilo oko 600 iz 20 zemalja, pozdravila je Zora Arnautović i zahvalila se mnogobrojnim sponzorima konferencije, a potom su u uvodnom delu izlaganjima na temu „Podsticanje preduzetništva, obrazovanja i investicija među mladima“ učestvovali naši ugledni privrednici srednje i starije generacije iz dijaspore i maticе.

Posle obraćanja predsednice konferencije Tijane Arnautović, koja je govorila o težnji za stvaranjem novog imidža moderne i uspešne Srbije i svečanog horskog izvodjenja himne „Bože pravde“, pod dirigentskom palicom Darinke Matić - Marović, konferenciju je zvanično otvorio Srđan Srećković ministar za dijasporu u Vladi Republike Srbije. On je istakao da se matica i dijaspora moraju dopunjavati u realizaciji progresivnih ideja, koje će doprineti prosperitetu Srbije i Balkana. Nakon njega prigodan govor o sprovođenju nacionalne strategije za mlađe održala je i Snežana Samardžić - Marković,

ZAVIČAJ

OVDE JE BRATE ŽIVOT, OVDE U MOM ZAVIČAJU

Divan julski dan u Negotinskoj krajini. Teško je poverovati da se na petnaestak kilometara od glavnog, poljskim putem može stići do rajskega proplanaka, pitomih brežuljaka koji se pružaju u nedogled, završavajući se nizjom koju omeđuje plavi Dunav i nebo. Kuće, bolje reći domaćinstva, koja imaju i po pedeset i više hektara imanja, međusobno su udaljena i po nekoliko kilometara. Ali i ovde nećete videti uđerici, vredni ljudi Plavnjani, podigli su modern kuće, sa velikim ekonomskim zgradama.

Tako smo se ljubaznočcu domaćina i našli u kući Svetozara i ljubinke Pudarević na slavljenjeg Svetog Arhanđela Gavrila. Mirni, odmereni goršatci, sa licima koje prekriva blagost, bez požurivanja pogledima iz kojih iskre osmesi vas pozdravljaju.

Oko nas trčaju dečica, gosti Nemanja i Tamara, koji su sa majkom Đurđinkom stigli na slavu iz Beća. Mlađi sin Pudarevića Aca, kao od brega odvaljen, odlična prilika za krajinske udavače, s vremena na vreme im pod-

vikne, ne bi li se malo svrtreli kraj stola i uzeli posluženje. Nas nije mimošla čista domaća rakija dobrodošlice, koja bi trebalo da bude

aperitiv, jer u ovoj čistoj prirodi sigurno vam nije potrebna dezinfekcija, niti ljudi strahuju od nekih svetskih bolestina.

Pudarevićima je puno srce je im je došao i sin Mića sa snajom Dojnom iz Švehata, grada nadomak Beća i upravo pristigli Svetozareva sestra Živanka i zet Slavko Đurović, dugogodišnji sekretar u KSD "Njegoš - Tesla" iz Švebiš Gminda u Nemačkoj. Lepotu porodičnog propitivanja, prekida poziv za tradicionalno rezanje kolača i onda sve po redu kao što i priliči domaćinskom kućama. Nižu se mezetluci i specijaliteti. Zalivaju se zalogaji tople jagnjetine i prasestine hladnim špricerima koji vam dobro „presečeni“ bockaju nos i razgaluju čula.

Pravo uživanje nastaje posle ručka kada sa domaćinima prošetasmo okolnim brežuljcima dok uz nas trčara haski raznobojnih očiju. Haski Hari kome zasuze oči kada Mića džipom krene iz dvorišta. Koga god smo usput sreli, svako je ljubazno zastao, da prozbori po neku reč. Mića Pudarević nam preko kukuruza koji narastao više od tri metra pokazuje u daljinu gde

se nalaze čuvene Vratnjanske kapeje, planina Miroč, gde protiče reka

Zamna.

Opjeni od čistog planinskog vazduha,

Svetozar Pudarević je penziju stekao radeći u Nemačkoj, ali je pre deset godina odlučio da se vrati u svoj zavičaj. Danas u svojim štalamama ima dvadesetak rasnih krava i mesečno po tonu ekološkog sira isporuči svojim stalnim kupcima u Beogradu. Kaže mnogo se radi, korist mala, ali navikli su da rade i nije im teško. Nema odmora dok traje obnova, kaže u šali.

vraćamo se ka centru sela prepuni pozitivne energije. Uz put samo sa žaljenjem konstatujemo da je prava šteta što put nije asfaltiran. Ove netaknute lepote bile bi dostupne očima i drugih ljudi, kojima bi ovo bio melem za dušu i najbolji lek od svakodnevnih briga i problema, koje danas stresovima zovu.

Plavna je stočarsko-ratarsko seosko naselje razbijenog tipa udaljeno 28 km severnozapadno od Negotina. Smešteno je na prosečno 360 metara nadmorske visine, na dolinskim stranama reke Zamne, s obe strane magistralnog puta Negotin-Majdanpek.

Do ovog naselja se može stići direktnim asfaltним putem idući od Negotina prema Majdanpeku. Ostaci starina u ataru naselja upućuju na raniju naseljenost (zidine starog utvrđenja, groblje nepoznate starosti i drugo). Prvi put se pominje u turskim popisima (1530. godine) kao naselje sa 20 kuća. Po predanju, osnovano je početkom 18. veka.

Današnje naselje objedinjuje više krajeva: Centar, Turiju, Popadiju, Dugačko polje (Pojana Lunga), Zamnu i Cigansko groblje. Po predanju, najstarije familije u naselju nekada su bile: Cikulovići, Novakovići, Baćići, Stepanovići, Trailovići, Starainovići i Vasiljevići - između dva svetska rata ukupno 40 kuća (slava sv. Jovan) i Likići, Mladenovići i Pudarevići - između dva svetska rata ukupno 30 kuća (slava sv. Arhanđeo).

Godine 2007. iz ovog naselja od 944 stanovnika na privremenom radu u inostranstvu (uglavnom u Austriji i Sloveniji).

Verovatno te pozitivna energija i drži naše ljudе rasejane po tuđem svetu da izdrže do narednog dolaska u zavičaj.

RTANJ KRIJE DREVNU PIRAMIDU!

Centar za istraživanje i ekologiju iz Beograda uputio je zahtev Vladi Srbije da im se omogući formiranje istraživačkog centra na Rtnju da bi utvrdili uzrok očiglednih mističnih pojava koju ova planina krije. Poslednja saznanja do kojih su došli geografskim i magnetnim merenjima ukazuju da se ispod Rtnja krije piramida! Ukoliko država dozvoli, leteće kugle, nevidljivost aviona na radaru dok nadleću Rtanj, jedinstvene biljke u svetu, brojna jonizujuća i elektromagnetna zračenja, a naročito pravilan piramidalni oblik planine konačno bi mogli biti naučno objašnjeni. Nebojša Marjanović, predsednik opštine Boljevac kaže da je ekipa stručnjaka ovog centra u razgovoru sa njim iznela naučnu osnovu da se ispod Rtnja krije piramida i da je ova mistična planina po svom obliku i dejstvu jedinstvena u svetu. - Kažu da Rtanj ima specifične elektromagnete talase koji imaju geopolitološki uticaj na ljudski organizam. Podneli su zahtev nadležnom Ministarstvu da planinu „zagrebu“, odnosno da na nekoliko mesta obave iskopavanje. Očekuju da će pronaći građevine i podzemne hodnike - objašnjava Marjanović. Ekipa Centra za istraživanje otkrila je da Rtanj leži na tri velike podzemne reke koje su na dubini većoj od 100 metara. Prema dosadašnjim ispitivanjima, velika je verovatnoća da ljudska civilizacija potiče iz Srbije, baš sa ovog mesta. - Generacijama se prepričavaju neobične pojave na Rtnju. Bilo je priča i da su nestajali avioni, a mnogo meštana je tvrdilo da su gledali leteće tanjire, dok je pojavljivanje letećih kugli skoro svakodnevno. Nauka to nije dokazala, ali, recimo, jedinstvene vrste biljaka koje ovde rastu su ipak nešto što ukazuje na posebnost ovog zemljišta - kaže Marjanović.

Predsednik opštine Boljevac kaže da se na samom vrhu Rtnja, na 1.565 metara nadmorske visine, nalazi neobična rupa, koja je, najverovatnije, jedan od izlaza iz piramide. - Postoje svedoci da je jedan pastir bacio svoju frulu u tu rupu, a onda su je pronašli na drugom, nižem delu planine, gde je izašla. Još je Artur Klark, autor romana „Odiseja u svemiru 2010“ napisao da Rtanj nije planina, već da se ispod krije piramida, najstarija tvorevina civilizacije - kaže Marjanović.

- Činjenica je da se je Rtanj pun mistike, da se ovde dešavaju čudne pojave. Moja terasa gleda na planinu i lično sam video ogromnu svetleću loptu okruženu diskovima kako leti potpuno neujednačeno. Menjala je brzinu, pravac i smer na jedinstven, neopisiv način - kazao nam je prvi čovek opštine Boljevac.

Istraživački centar, koji je registrovan i u Švedskoj, čine svetski priznati akademici i naučnici Semir Osmanagić, zaslužan za otkriće piramide u Visokom, inače član Ruske akademije nauka, zatim prof. dr Džozef S. Rendulić, šestostruki doktor i pronalazač, profesor na tri instituta u Indiji. Član Centra je i dr Hari Oldfield iz Velike Britanije, pronalazač polikontrastne interferentne kamere i mnogi drugi.

ČUČUK STANINI DANI

U Sikolu je početkom avgusta po deveti put održana već tradicionalna manifestacija izvornog narodnog stvaralaštva "Čučuk Stanini dani". Kroz igru i pesmu članovi više kulturno umetničkih društava predstavili su na toj manifestaciji običaje i tradiciju koje neguju i čuvaju od zaborava. Manifestacija je počela u seoskim višebojem: nadvlačenjem konopca, bacanjem kamena s ramena i skokom udalj.

Posle defilea učesnika, izведен je bogat kulturno umetnički program u kome je nastupilo više kulturno umetničkih društava iz ovog dela Srbije, kao i takmičenje prelja, izbor pastirice Čučuk Staninih dana i izbor najoriginalnije nošnje.

ALEKSANDRA NAJLEPŠA VLAJNA

U selu Grabovica, kod Kladova, održana je šesta, tradicionalna, manifestacija "Najlepša Vlajna 2009". Ova priredba je kulturnog karaktera i iz godine u godinu dobija sve veći publicitet, a po običaju prisustvuje joj veliki broj naših ljudi iz dijaspore koji letnji odmor provode u otadžbini.

I ove godine glavni organizator je bio Dragan Jepurović, uz podršku Mesne zajednice Grabovica, Kancelarije za dijasporu Kladovo i Udrženja srpskih klubova iz Danske. Za konkurs se prijavilo 11 lepih devojaka iz timočkog i kladovskog regiona, svaka u narodnoj nošnji koja simbolizuje njihov kraj.

Pobedničku lenu "Najlepše Vlajne 2009" je ponela Aleksandra Ivašković (16) iz Rtkova, kod Kladova. Prva pratilja je bila Milica Dragović(13) iz Kladova, a druga pratilja Katarina Negucić (19) iz Garbovice. Za prva tri mesta su bile obezbeđene i vredne nagrade, koji su dali sponzori ove kulturne manifestacije. Uprkos kišovitom vremenu, priredbu je posetilo više od 1.500 gostiju iz raznih krajeva Timočke Krajine, kao i naši ljudi privremeno zaposleni u inostranstvu. Za dobro raspoloženje se pobrinuo orkestar Miletia Paunovića i pevačke zvezde sa vlaške estradne scene.

Ž. MARKOVIĆ

BAJKERSKA JE BUKA PREGOLEMA

U organizaciji Moto kluba "Motorhead" iz Negotina, a uz podršku opštine Negotin i Turističke organizacije , u petak i subotu, 17. i 18. jula na lepoj dunavskoj Kusjačkoj plaži, održan je Bike show. Program je počeo u petak veče rok svirkom i okupljanjem bajkera .

U subotu program je nastavljen u 10 sati bajkerskim igrama i izborom najlepšeg motora. U predvečerje pretoplog letnjeg dana nekoliko desetina hiljada "konja" prodefilovalo je sa snažnim bu;nim motorima, koje su hrabro vozili momci u čijim venama ima i benzina, od plaže na Kusjaku do centra Negotina.

Pred ponoć počeo je najavljeni rok koncert i nastup benda Night Shift.

Prema procenama organizatora učestvovalo je više od 200 bajkera iz cele Srbije.

TRIDESETOGODIŠNJE PRIJATELJSTVO

NEGOTIN - Meštani Mesnih zajednica Jabukovac i Lalić iz opštine Odžaci, obeležili su u Jabukovcu značajan jubilej, 30 godina druženja i prijateljstva. Saradnja je počela 1. jula 1979. godine kada su meštani vojvođanskog sela prvi put bili gosti Jabukovčana, u okviru Znanja – imanja. Od tada pa do danas meštani ova dva sela os-tvarili su uspešnu saradnju, a potpisana je i Povelja o bratimljenju.

Obeležavanje tridesetogodišnjice druženja počelo turnirom u malom fudbalu uz učešće ekipa iz ova dva sela.

U prostorijama Mesne zajednice Jabukovac otvorena je izložba etno eksponata iz ova dva sela, narodnih nošnji i tradicionalnih jela, a zatim i promocija monografije "Jabukovac-Lalić, prvi 30 godina", autora Jovana Tanasijevića iz Jabukovca.

Kulturno umetnički program počeo je defileom učesnika. Ove godine svoje programe prikazala su kulturno umetnička društva "Štefanik" iz Lalića, "Ratar" iz Jasenice, "Mladost" iz Male Kamenice, "Čučuk Stana" iz Sikola i domaćin AKUD "Florička" iz Jabukovca.

Neposredno pre početka kulturno umetničkog programa predsednica opštine Negotin Radmila Gerov, svečano je otvorila novouređeni park u centru sela.

LIKOVNA KOLONIJA VRATNA

Jubilarna deseta likovna kolonija u Vratni održama je početkom avgusta. Ove godine učestvovalo je osmoro likovnih umetnika : Dragoslava Darja Jonović, Tomislav Petrović, Jelena Stojić, Nikola Kolja Milunović, Tamara Šenekar, Jasmina Sarić, Adama Dragana Stanisavljević i Dragiša Katić, a pridružili su im se i dvoje umetnika sa ovog područja. Predivni prostor netaknute prirode, mira

i tišine uz adekvatne životne uslove, predstavljaju bogatu inspiraciju svim učesnicima ovogodišnje likovne kolonije. Radovi nastali na ovogodišnjoj koloniji Vratna biće predstavljeni publici u galeriji Todorčetovog konaka, u septembru, četvrtog festivalskog dana manifestacije 'Mokranjčevi dani' .

NAJEZDA INSEKATA U ZAJEČARSKOJ BOLNICI

Zaječar - Oporavak pacijenata i rad lekara na svim odeljenjima zaječarske bolnice je otežan jer je u poslednjih desetak dana prava na-jezda buva. I dok direktor Zdravstvenog centra dr Mirko Veljković tvrdi da su buve doneli pacijenti, lekarski pregled izgleda kao u crtanom filmu, jer ove bubice neprekidno grizu pacijente i lekare, a meštani su počeli da odlažu posete lekaru da se ne bi zarazili ovim insektima i odneli ih kući. Prema rečima zaposlenih, buve su se toliko namnožile u bolnici da ih oni preko odeće doneose i u svoje kuće, a na poslu se ne zna da li se više češu pacijenti ili lekari. - Naše odeljenje je prskano protiv ovih napasti, ali za sada bezuspešno. Uvukle su se u duševe na krevetima, ima ih na hiljadi, a prilikom razgovora i pregleda pacijenata ne zna se da li više ometaju nas u radu ili obolele osobe - kaže jedna zdravstvena radnica zaječarske bolnice.

Buve, osim pacijenata i medicinskog oso-blja, dobijaju i rođaci i prijatelji koji obolelima dolaze u posetu. Nisu pošteđeni ni majstori koji dolaze na odeljenja radi po-pravke, ni servirke, čistačice. - Najgore je što su buve zaposele

sobe sa pacijentima koji moraju da leže. Njima je prosto nepodnošljivo jer, osim bolova i vrućine, trpe i ujede buva. Mnogi od njih ne mogu sami da se počesu na ujedeno mesto, pa često zovu nas u pomoć - kaže medicinska sestra iz zaječarske bolnice.

ODVOZIMO OTPAD!

Plaćamo za vaš otpad po aktualnoj tržišnoj ceni
Stavljamo vam besplatno na raspolaganje kontejner
Sećemo gvožđe svake veličine
Odvozimo i vrišalice, mašine za šećernu repu,
građevinske uređaje koji su za otpad
Otkupljujemo i vaš auto u voznom stanju
Odvoz i uklanjanje otpada i od preduzeća

REDO
TRGOVAC OTPADOM- KABLOVI I OBOJENI METALI
2292 Engelhartstetten, Gewerbegasse 1
Telefon / Fax: 02214/20163, mobilni: 0664/1745846
E-Mail: redo.schrott@aon.at • www.redo-schrott.at
Možete nas dobiti od pon-petak 7-18 časova i subota 7-16 časova

NEMAČKA POMAŽE GAMZIGRAD

ZAJEČAR - Ambasador Nemačke u Srbiji Volfram Jozef Mas i direktor zaječarskog muzeja Bora Dimitrijević potpisali su ugovor o donaciji nemačke vlade u iznosu većem od devet miliona dinara za restauraciju istočne kapije carskog kompleksa Feliks Romulijana, saopštilo je Ministarstvo kulture. Restauraciju i konzervaciju kapije jednog od najvažnijih kasnoantičkih rimskih arheoloških nalazišta iz vremena cara Galerija,

koje je ušlo na Uneskovu listu svetske kulturne baštine, podržaće i Ministarstvo kulture i Narodni muzej iz Zaječara. Poznat po obližnjoj banji, kao Gamzigrad, kompleks palata i hramova počeo je da gradi Galerije, naslednik cara Dioklecijana oko 289. i posvetio ga je majci Romuli.

KONCERT JELENE TOMAŠEVIĆ

U Zaječaru je nedavno na Popovoj plaži, pred oko 2.500 posetilaca nastupila i Jelena Tomašević. Zaječarska publika je uživala u nastupu a Jelena je pobrala aplauze mnogobrojne publike i oduševila svojim nastupom sve prisutne na popularnoj plaži.

KONCERT SEVERINE VUČKOVIĆ

Na Popovu plažu u nedelju uveče slila se gotovo cela Timočka Krajina. Više od 10.000 ljudi došlo je da pozdravi Severinu Vučković. Njen solistički nastup pokazao se kao pun pogodak, jer je ova kontroverzna Dalmatinka priredila muzički hepeling, kakav se ne pamti na ovim prostorima.

Da je publika uživala, nije tajna, ali jeste koliko je za svoj nastup naplatila popularna Seve. Organizator koncerta, austrijska firma „Strabag“, koja je privatizovala zaječarsko Preduzeće za puteve, takođe je pošteno odradila svoj posao, obezbedivši i veliku binu i profesionalnu rasvetu i ozvučenje, ali finansijski aspekt ove priče nisu želeli da komentarišu. Publika, pak, nije štedela komplimente hrvatskoj pevačici koja je sa njome odlično komunicirala mnogorojnim upadicama.

“SA HRISTOM - ZAJEDNO DO CILJA”.

Krajem jula, Hrišćanska adventistička crkva u Bukovču bila je preputna vernika i prijatelja koji su se iz raznih krajeva naše zemlje i sveta okupili na tradicionalnom saboru dijaspore.

Moto sabora bio je "Sa Hristom - zajedno do cilja". Saboru su se obratili Đorđe Trajkovski, predsednik Glavnog odbora i Laslo Čanji, sekretar u Glavnom odboru Hrišćanske adventističke crkve u Srbiji sa ohrabrujućim porukama iz Biblije.

Mladi i stari, domaćini i gosti, zajedno su uživali u bogatom programu duhovne muzike, u druženju i razmenjivanju iskustava. U svetu koji sve češće govori o krizi, nesrećama i problemima, ova subota bila je oaza radosti, osmeha i nade da će uskoro doći kraj svemu što je zlo kada Isus Hristos bude ponovo došao na ovu zemlju.

UOČI „MOKRANJČEVIH DANA“

U saopštenju organizatora se navodi da će festival u Domu kulture Negotin otvoriti ministar kulture Srbije Nebojša Bradić i predsednik opštine Negotin. U natpevavanju horova učestvovaće Hor „Mecesek“ iz Mađarske, „Ipavška“ iz Slovenije, „Kantum Novum“ iz Beograda, „Jeka primorja“ iz Rijeke i Hor „Vardar“ iz Skoplja. Drugog dana festivala održava se tribina „Muzika Mokranjca na filmskom platnu“, povodom obeležavanja stogodišnjice filmske muzike. U crkvi Svetе Trojice 13. septembra nastupiće Dečiji hor RTS-a, a četvrtog dana ispred Mokranjčeve kuće nastupiće Hor „Džez Vojses“ iz Mađarske. „Poetsko predveče“ domaćih pesnika je 15. septembra. A povodom 100 godina od rođenja kompozitorke Ljubice Marić u Mokranjčevoj rodnoj kući biće izvođena njena muzika.